صورة من الأصل

המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית / בס"ד, ירושלים, יום א' פ' ברכה כ"ז תשרי תשל"ה (29 בספטמבר 74) / הדף היומי: חולין קל"ז / שנה כ"ו גליון 8209 / המחיר 60 אגורות

אסאד פעל בבקורו במוסקבה לשיפור יחסים עם מצרים וחידוש משלוחי נשק

רשימה של צורכי הרכש המצרי בנשק נמסרה לנשיא סוריה ע"י שר המלחמה המצרי, המרשל עלי, בעת שביקר בדמשק

אופ"ק שוקל כינוס ועידה מיוחדת לרגל הסשחת העמדה האמריקאית

הסינאט האמריקאני דן בסנקציות גד המדינות מייצאות נפט

שהתן אלג'ירי מזהיר מפליטה אמריקאית

שני מחבלים נתפסו בשבת בבוקר בערבה ללא קרב

בשאו נשק וכרוזים הקוראים לשחרור מחבלים

סיור צה"ל גילה שתי עקבות בגדר המערכת

מנהיגי הגוש הקומוניסטי יוועדו במחצית אוקטובר

הופגז איזור פתח לנד

ה-6 באוקטובר חג לצבא מצרים

הרוגים בהפגזות ישראליות בלבנון

לוב קיבלה משלוח נשק גדול מבריה"מ

ועדת חוץ ובטחון דנה בכוננות לשעת חירום

הממשל האמריקאי מפעיל לחץ למנוע השקעות בסודן

בתגובה על שחרור רוצחי השגריר האמריקאי

נכשל נסיון להפיכה צבאית ימנית בפורטוגל

סאדאת: לא נשלים עם מצב של לא שלום ולא מלחמה

קצין צה"ל נהרג בהתקלות עם מחבלים

מפקד הצי ה-6 לשעבר:

הצי הסובייטי בים התיכון מדביק את הצי האמריקאי

שר החוץ הבלגי קורא לצמצם התלות בנפט מיובא

בחירות ביוון — במחצית נובמבר

היורה בחיפה

מעמיק הקרע בקרב ארגוני המחבלים:

2 ארגוני מחבלים נוספים עשויים לפרוש מ„אש"פ"

הועד הפועל של אש"פ קורא לכנס חירום

ערותי לבנון מבקרים את פרישת החזית העממית

אריה פישגרונד — קרית מוצקין — בת ים
נחמה קנובליך — בני ברק
מאורשים
בס"ד, מוצש"ק האזינו תשל"ה

אריה צבי בוימל — ירושלים
שרה אוקסנברג — תל אביב
מאורשים
מוצש"ק, אור לי"ג תשרי תשל"ה

ברכת מזל טוב לבבית

שלוחה בזה לשי"ב היקרים

ר' אריה ורבקה קיוואק שיחיו

לאירושי בנם המופלג בתו"י ניסן דוד נ"י

עב"ג חיה יגלניק תחי'

רב אשר ונחת

המברכים מקרב לב משה פיינמן

ועד חסידי גור — קופת עזרת תורה בני־ברק

באהבה רבה אנו מביעים בזה ברכותינו החמות והלבביות ברכת מזל טוב למעי"כ ידידינו הנערץ העסקן הדגול למען הכלל והפרט

הרה"ח ר' משה אירנשטיין הי"ו
חבר הועד
ומשפחתו הנכבדה
לאירוסי בתם היקרה עב"ג שיחיו

יהא רעווא שיהא הקשר הזה קשר של קיימא עדי עד ותרוו מהם ומכל צאצאיכם שפע נחת ועונג דקדושה.

כעתירת הוועד

ברוך דיין האמת

אנו מודיעים בצער על פטירתו של אבי, סבינו, אחינו וגיסנו

מר דוד שוורץ ז"ל
בן הרב חיים משה זצ"ל

שנפטר בציריך בליל יום הכיפורים

הארון יגיע לנמל התעופה „בן גוריון" היום בטיסת „אל על" 348
ההלויה תצא מבית ההלויות בסנהדריה בירושלים בשעה 9 בלילה להר המנוחות

המשפחה המתאבלת

[illegible]
03-794276 03-786795

ברוך דיין האמת

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת ראש משפחתנו איש תם וישר, גריס באורייתא תדירא, רודף צדקה וחסד, בעלי, אבינו וסבינו היקר

הרה"ח ר' אברהם ב"ר משה לוי
מורגנשטרן ז"ל
מצ'נסטחוב—פתח תקוה
מחסידי סקרנביץ וגור

ההלויה התקיימה במוצאי שבת קודש בפתח תקוה

המשפחה המתאבלת

יושבים שבעה בבית המנוח רח' אחד העם 23, פתח תקוה

משתתפים אנו בצער הכבד של ידידנו הנכבד הרה"ח
ר' יחיאל מאיר פיק הי"ו לאוו"ש
ובנו מכובדנו ר' משה ומשפחתו שיחיו
על פטירת חתנו—גיסם ידידם היקר באבם
ר' מנחם מנדל נמירובסקי ז"ל
בתוך שאר אבלי ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד.

גמר חתימה טובה

„פינוק" בע"מ —
המנהלים
אברהם שחורי — מרדכי קרמר
אפרים אגד — יוסף קנל

במלאת שנה לפטירתה
של האשה, אמא והסבתא החשובה
מרת שפרה טריינא ברסלר ע"ה

תיערך אזכרה על קברה בביה"ח "שומרי שבת" בני־ברק, מחר ביום שני ערב סוכות תשל"ה בשעה 10 לפנה"צ.

היוצאים מרח' ר' יהונתן בן עוזיאל 4, בני ברק בשעה 9.45 לפנה"צ.

המשפחה

אתרוגים
מהודרים בלתי מורכבים
(עם הכשר)

להשיג במחיר אחיד של 8 ל"י
אצל ינינגר
כפר הראה ליד חדרה

דרוש דחוף
למתיבתא
באיזור הצפון
ר"מ בעל נסיון
[illegible]
מורה ללימודי חול
אחה"צ
— [illegible] —
טל. 04-952455, ת"ד 23, חיפה

בימ"ס ראטה
לבגדים חסידיים מוכנים
רחוב מאה שערים 56
ירושלים טל. 238369

לקראת החגים
אפשר להשיג אצלנו קפוטעס
טיש־קפוטות ומעילים מוכנים
— גם סינטטיים
בברכת חג שמח

הבזר הענקי
של הקטוגרף
יהיה פתוח היום יום ראשון רצוף עד 12 בלילה
מחר ערב החג עד שעה 5.00 אחה"צ.
— במוצאי החג יהיה פתוח.

החברה לפיתוח „שגב" בע"מ
ת"ד 23 חיפה
טלפונים 661890 — 04-253111 — 02-286916

הננו בזה להודיע כי בעזה"י הושלם שלב א' בהקמת הישוב החרדי "שגב"

שלב א' כולל:
א) שיפוץ וחידוש הבתים הקיימים, נסללו כבישים, הותקנה תאורה חדישה, גינון וכו'.
ב) הוקמה ישיבה בהדרכתו של הרה"ג ר' שמואל פלדמן.
ג) הוקמה מתיבתא תורנית־איזורית בהנהלת הרב משה רובינשטיין.
ד) הוחל בבניית הדירות החדשות עבור אברכים עולים מארה"ב המאורגנים ע"י הרה"ג ר' מנדל וינבך מירושלים.
ה) הושלמה תכנית איזור הבניה החדש.
ו) משרד השיכון אישר תכנית הבניה. משרד המסחר והתעשיה אישר תכנון איזור התעשיה ומשרד התיירות אישר את פרוייקט הקייט והתיירות.

החברה מכריזה בזה על פתיחת ההרשמה לשלב ב'.
ההרשמה מתייחסת ל-120 יחידות־דיור בבתים דו־משפחתיים

הדירות שייבנו יימסרו לזוגות צעירים אשר ישתלבו במסגרת הכולל, מוסדות החינוך ובפרוייקטים התעשייתיים
על המתעניינים לפנות עפ"י כתובת החברה ולציין המצב המשפחתי, מספר הנפשות, וכו', מקום לימוד או תעסוקה ובחירת הצורך — ציון האריך הנבואות.
ההרשמה תתקיים ביום ד', ר"ח חשון תשל"ה, 16.10.74.

שגב פינת חמד על פיסגות הרים, בין יערים, נוף מרהיב, אוויר צח, מרחק 25 דקות מחיפה וסמוך לקרית־אתא.

פרטים: רפאל שטוב, איינשטיין 89, ת"ד 23, חיפה.
שניאור הלפמן, מלכי ישראל 8, ת"ד 6141, ירושלים.

אוהדי חזנות
מתנה יפה לחגים!!!
אלבום — 3 תקליטים
תוצרת חוץ
* יוסלה רוזנבלט
* שמואל וויגודה
* משה קוסוביצקי
במחיר מוזל

להשיג בכל החנויות לתקליטים
מכירה בסיטונות
גל־רון בע"מ אלנבי 94 (במרתף) ת"א
טל. 611445

מסעדה "נהדר"
המסעדה היחידה העומדת תחת השגחת הבד"צ של "העדה החרדית"
רח' יוסף בן מתתיהו (מול ישיבת "פורת יוסף")
טל. 513549, ירושלים

אנו מביאים לידיעת עולי הרגל לירושלים עיה"ק בחג הסוכות, כי
הסוכה במסעדה פתוחה [illegible]
[illegible]

מרכז יד עזרה ירושלים

מבצע חלוקת עודפים

הננו להודיע בזה שאי"ה היום תתקיים חלוקת עודפים
למשפחות מרובות ילדים
בתחנות שהוקמו על ידינו

ערה:
[illegible] החלוקה היום בין השעות 8—9 בערב.

مكان الأصل

מטען התפוצץ באוטובוס מעזה – מטען שני התגלה באוטובוס בי״ם

בהתפוצצות המטען בת״א נהרג פועל ערבי ו־4 נפצעו

[illegible]

מטען נפץ התגלה באוטובוס בירושלים

[illegible]

כיבות ציבוריות הוקמו על ידי מחלקת הקליטה של אגו״י בישובי עולים

[illegible]

הצבור החרדי משתתף בהמוניו:

בחגיגת משולשת של:

✱ חנכת הבית של גן הילדים ✱ שמחת בית השואבה המרכזית ✱ סיום מסכת חולין של לימוד דף היומי העולמי

אי״ה ביום רביעי א׳ דחוהמ״ס ט״ז תשרי תשל״ה (2.10.74) דף היומי חולין קל״ט בשעה 6.30 בערב

ברחבת **„קרית הרי״מ לוין"**

בצפון ת״א — רמת החיל

בתוכנית:

הופעה מיוחדת של: **יגאל צליק** עם תבורת יד בזמר צברים

✱ **ריקודי מצוה בלווי תזמורת**

דברי פתיחה וניהול: הרב **י. מ. אברמוביץ** הי״ו הי״ר, סגן ראש העיר ת״א־יפו

דברים לכבוד היום: הגאון רבי **בנימין מנדלסון** שליט״א אב״ד קוממיות

סיום המסכת: הרה״ג ר׳ **אביגדור כהן** הי״ו יו״ר ועד המשתתפים

ברכת החנוך העצמאי הרב הגאון ר׳ **צ. ש. גרוסברד** שליט״א מנכ״ל מרכז החינוך העצמאי בא״י

הדרן: הרב הגאון ר׳ **א. יודסין** שליט״א [illegible]

נ. ב. [illegible]

— הצבור החרדי מוזמן —

הסתדרות צעירי אגודת ישראל הנוער האגודתי בא״י — סניף בני ברק

תכנית חג הסוכות תשל״ה

בליל א׳ דסוכות בשעה 8.30 בסוכת הסניף, רח׳ ר׳ עקיבא 79

מסיבת חג ואושפיזין

[illegible]

ביום שלישי א׳ דחג בשעה 5 אחה״צ בסוכת הסניף

מסיבת חג ע״י שולחנות עריכים

[illegible]

בשעה [illegible] 6 אחה״צ בסוכת הסניף רח׳ ר׳ עקיבא 79

מסיבת סעודה שלישית

דברים ישמיע: הרב **יצחק הלברשטט**

בליל הושענא רבא בשעה 9 בערב אחרי אמירת משנה תורה, בסוכת הסניף רח׳ ר׳ עקיבא 79

מסיבת חברים ואמירת פרקי שיר המעלות

[illegible]

הסתדרות צעירי אגודת ישראל, הנוער האגודתי בא״י

סניף ירושלים

ביום רביעי ט״ז תשרי א׳ דחול המועד סוכות באולם הסניף רח׳ שטראוס 21 ירושלים בשעה 4 אחה״צ תתקיים אי״ה

מ ס י ב ת ח ג

לתלמידי „ישיבת הערב" שע״י הסניף

דברים ישמיע: הרב **א. ברנשטיין** הי״ו

החברים מוזמנים

חוג בני תורה

שע״י הסתדרות צעירי אגודת ישראל בא״י

סניף בני ברק

ביום שלישי מוצאי יום א׳ דחג הסוכות בשעה 8.15 באולם בית הכנסת הגדול רח׳ רבי עקיבא, בני ברק, התקיים אי״ה

שמחת בית השואבה

בלווי תזמורת „החדוה"

דברים ישמיעו:

הרב הגאון ר׳ **יעקב גלינסקי** שליט״א

ראש ישיבת חדרה

ר׳ **שמעון סירוקה** הי״ו

סגן ראש העיריה ב״ב

צבור בני הישיבות והקהל החרדי מוזמנים

חוג בני תורה

שע״י הסתדרות צעירי אגודת ישראל בא״י — סניף נתניה

ביום שלישי מוצאי יום א׳ דחג הסוכות בשעה 8 בבית הכנסת של אגודת ישראל רח׳ פא־רובין 7 נתניה תתקיים אי״ה

שמחת בית השואבה

בלווי תזמורתו המעולה של חיים ברונשטיין

ביום רביעי ט״ז תשרי א׳ דחול המועד סוכות בשעה 8.30 באולם בית הכנסת אגודת ישראל רח׳ מאוריביץ 7 נתניה יתקיים אי״ה

כנס תורני לבני ישיבות

בהשתתפות: הרב הגאון ר׳ **שלמה ברמן** שליט״א

ראש ישיבה בישיבת פוניבז׳

צבור בני הישיבות והכוללים מוזמנים

ר ש ת ש ע ו ר י ת ו ר ה

שע״י מרכז אגודת ישראל — ירושלים

מזמינה את תושבי ירושלים להשתתף וליטול חלק בחגיגות

שמחת בית השואבה

שתתקיימנה בעז״ה ברוב עם בחג הסוכות הבעל״ט

ביום רביעי א׳ דחוהמ״ס

[illegible]

חדש!

לכבוד ימי החגים הופיע

לוטו יהדות

המשחק המאחד חוכן רוחני עם הדר צורני

של מחנך והנאה לילדי ישראל

הורים, ידידים,

העניקו לילד את המשחק, המקנה ידיעה בסוגיות של מצוות היהדות, בדרך המשלבת רוגע, הרגלי חשיבה והנאה

להשיג בבתי מסחר לספרי קודש ובחנויות המשחקים

לחברתינו היקרה

לאה תחי׳

ולכל המשפחה

אתכם אנו באבלכם הכבד במות עליכם אמכם היקרה המקום ינחם אותכם.

המורה, המדריכה, וכל חברותיך.

הסתדרות אגודת ישראל בא״י

הסתדרות צעירי אגודת ישראל בא״י

ס נ י ף ר ח ו ב ו ת

תכנית חג הסוכות תשל״ה

ביום שלישי מוצאי יום א׳ דחג הסוכות בשעה 8, בסוכת בהכנ״ס „תלמוד תורה" רח׳ גורדון רחובות יתקיים אי״ה

כנס חג לבני ישיבות

ב ה ש ת ת פ ו ת

הרה״ג רבי **זבולון גרז** שליט״א

אב״ד רחובות

הרה״ג רבי **שרגא גרוסברד** שליט״א

מנכ״ל החנוך העצמאי בא״י

דברי פתיחה:

הרב **משה שלומון** הי״ו

מנהל ת״ת רחובות

[illegible]

ר׳ **חיים ברילנט** הי״ו

מנהל מחלקת הארגון של צא״י

[illegible]

במוצאי שבת קודש [illegible] בשעה 8 בסוכת בהכנ״ס „תלמוד תורה" רח׳ גורדון רחובות תתקיים אי״ה

עצרת חג מרכזית

ב ה ש ת ת פ ו ת

הרה״ג רבי **שמחה הכהן קוק** שליט״א

הרב הראשי לרחובות

הרה״ג רבי **בנימין מנדלסון** שליט״א

רב אב״ד קוממיות

דברי פתיחה:

הרב **טוביה וין** שליט״א

יו״ר אגו״י ברחובות

דברי נעילה:

הרב **יעקב מזרחי** שליט״א

חבר הנהלת העיר

הצבור החרדי מוזמן

במוצאי שמחת תורה באולם בהכנ״ס „תלמוד תורה" רח׳ גורדון רחובות בשעה 8 יתקיימו אי״ה

הקפות שניות ברב עם

בהשתתפות רבני העיר שליט״א וראשי הצבור

התזמורת [illegible] [illegible]

תנו כבוד לתורה

הזדמנות מיוחדת

מסירת דירה בת 3 חדרים

בשיכון חב״ד ירושלים

ב ד מ י ־ מ פ ת ח

בקשר לפרטים נא לפנות

לטלפון מס. 533202

דרוש טבח חרדי

לפנות בכתב

למזכירות קבוץ חפץ חיים

דואר חפץ־חיים

[illegible]

מכון בית יעקב למורות ירושלים

ביום רביעי א׳ דחוהמ״ס סוכות ט״ז בתשרי

תיערך ברצות ה׳ באולמי הסמינר בירושלים

חגיגת שמחת בית השואבה

לכל תלמידות הסמינר

בתכנית:

✱ הרצאה בענייני דיומא

✱ ערב קליטת עליה (מוקדש ליהדות בריה״מ)

בהשתתפות עולים מרוסיה, פעילי מחלקת הקליטה של אגו״י ועובדי קליטה.

בנחה: הסופר **בצלאל לנדאו** הי״ו

ד״ר י. **דומיניץ**, [illegible]

הרב **אהרן חזן**, [illegible]

הרבנית **בתיה בארג** [illegible]

[illegible]

✱ [illegible]

הפתיחה בשעה 3.00 אחה״צ בדיוק

התלמידות מתבקשות להופיע בתלבושת התנועה כחול־לבן, ולהביא עמן סך 3 ל״י דמי כניסה לכסוי ההוצאות.

מזנון במקום — בברכת מועדים לשמחה

ה ה נ ה ל ה

הסתדרות בנות אגו״י בא״י ובתיה

סניפי בתיה בירושלים

ביום חמישי ב׳ דחוה״מ סוכות י״ז בתשרי

תיערך ברצות ה׳

חגיגת שמחת בית השואבה

באולמי מכון בית יעקב למורות ירושלים

לכל חניכות בתיה תלמידות כתות ה, ו, ז, ח.

בתכנית:

✱ **הרצאה על עניני דיומא**

✱ **תכניות אמנותיות מפתיעה**

✱ **תזמורת ורקודים לכבוד החג**

הפתיחה בשעה 3.00 אחה״צ בדיוק

על כל התלמידות להופיע בתלבושת התנועה כחול־לבן ולהביא עמהן סדורים לתפילת מנחה וסך 3 ל״י דמי כניסה לכסוי ההוצאות

מזנון במקום — בברכת מועדים לשמחה

ה ה נ ה ל ה

הסתדרות „בנות אגודת ישראל" ת״א המרכז

רח׳ יצחק אלחנן 4

ט י ו ל

ביום רביעי א׳ דחוה״מ סוכות, ט״ז בתשרי תשל״ה ייערך אי״ה טיול לחברות ה„בנות" לאקובלה (פקי־הכד) לירושלים (ההדסה) ולכותל המערבי.

[illegible]

היציאה מהסניף ברח׳ יצחק אלחנן 4 בשעה 7.00 בבוקר ומב״ב: ביה״כ [illegible] רח׳ ר׳ עקיבא [illegible] בשעה 7.30 בבוקר.

נא להביא: סידור — 15 ל״י

תזכורת: יש להתפלל שחרית

ולברך על ארבעת־המינים בבית קודם היציאה!

בברכת מועדים לשמחה

ה מ ד ר י כ ו ת

„מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו"

(סוכה נ״א)

משרד הדתות — המחלקה למקומות קדושים

עירית ירושלים — האגף לתרבות תורנית

שמחת בית השואבה

תתקיים אי״ה ביום רביעי, ט״ז בתשרי תשל״ה.

(2.10.74) א׳ דחוה״מ סוכות,

בשעה 7 בערב ברחבת הכותל המערבי

בהשתתפות להקות זמר חסידיות ומזרחיות

הציבור מוזמן!

יצא לאור

הספר על תולדות רועי החסידות

„בנתיבי חסידות פולין"

מהבעש״ט עד בית פשיסחא

דרך מזריץ׳, ליזענסק, לובלין

מאת **אברהם ברסלר**

אפשר להשיג בכל חנויות הספרים

הופיע „ניב המורה"

בטאון הסתדרות מורי אגודת ישראל בא״י

חוברת מ״ט — תשרי תשל״ה

התוכן

- על הפרק — מ.נ.ה.
- חינוך לעמל התורה — רבי אברהם יצחק בלוך
- בני יעקב — אבות השבטים — הרב י. אברהם נולף
- מחנך אידיאלי — הרב זלין פריבלסקי
- האמת תהא נעדרת — משה שנפלד
- חלוקת הפרקים בתנ״ך — פרופ׳ שלמה בירנבוים
- שיטות עבודה בהוראת התלמוד — הרב שאול הכהן מונק
- הוראת גמרא לתלמידים בכתה — הרב משה שלומון
- ההבעה בכתב בביה״ס — הרב יצחק זייבשטי
- בעיות הילד ממשפחת עולים — ב. סורסקי
- בשדה ספר — א. א. גרשוני, א. ספרן
- בחינוך העצמאי
- בהסתדרות מורי אגו״י

החוברת נשלחה לכל עובדי ההוראה של החינוך העצמאי במשרד ההנהלה מרכז אגודת ישראל רח׳ ברזילי 23 תל־אביב ובבתי [illegible] רח׳ הוז [illegible]

ס י ע ת ל י כ ו ד

בתנועת אגודת ישראל

ה ז מ נ ה

מ פ ג ש ה ח ג

של המועצה המורחבת של סיעת ליכוד

יתקיים אי״ה ביום חמישי ב׳ דחוהמ״ס, י״ז תשרי תשל״ה בשעה 4.30 בדיוק, באולם הגדול של מלון המלך דוד ירושלים

בהשתתפות נציגי סניפי ליכוד בערי הארץ

סדר היום:

א) הרצאה ע״י הרב **מנחם פרוש**

ב) דו״ח מזכירי הסניפים.

ג) תכנית החורף של מבצע קירוב רחוקים ע״י חברי כוללי „יגל ירושלים".

[illegible] נציגים מהחוגים נוספים.

בברכה חג שמח,

המזכירות הארצית

„בית המורה - בית יעקב"

קורסים גבוהים להשתלמות מורות בבתי־ספר על יסודיים

בשיתוף עם

המחלקה להשתלמות עובדי הוראה במשרד החינוך

תל־אביב, רח׳ ר׳ יצחק אלחנן 4, טלפון 59392, ת.ד. 29111

ההרשמה לשנה״ל תשל״ה

בשנת תשל״ה — יתקיימו הקורסים ב־

1) **לשון עברית (שנה א׳ וב׳)**
2) **ספרות עברית**
3) **דברי הימים**
4) **גיאוגרפיה**
5) **טבע ומעבדה**
6) **לשון אנגלית וספרותה (שנה א׳ ו־ב׳)**
7) **מתמטיקה (שנה א׳ ו־ב׳)**
8) **פסיכולוגיה לגיל הנעורים**

אנו מתחילים בהרשמה מיד לאחר חג הסוכות

בימים א, ב, ד, לפנה״צ 9—1

ביום א׳ גם אחה״צ 4—2

חובת ההרשמה חלה גם על התלמידות משנה שעברה

הלימודים יתחילו בר״ח מר חשון, מועדי הקורסים יימסרו בעת ההרשמה, כל תלמידה חייבת להצטייד גם במספר התיק שלה במשרד החינוך

ה ה נ ה ל ה

י ש י ב ת ה ש ר ו ן

ת. ד. 52 — טל׳ 03-981480 הרצליה

מראה בנייני הישיבה

המייסדים

ישיבת השרון הוקמה בשנת תשי״ג ע״י רבה המנוח של הרצליה ר׳ בנימין הלוי מובשוביץ זצ״ל, וכשמרן החזון איש זצוק״ל והרב מפונוביז׳ זצוק״ל סייעו בהקמת המוסד ונתנו את מלוא תמיכתם המוסרית והחומרית.

המטרה

מטרת המייסדים היתה ברורה: לקרב את הנוער לתורה ויר״ש לפתוח ולטפח בו את מלוא העולם הצפון בתורה שבכתב ושבע״פ ולהקנות לו ידיעה מקיפה ביותר בכל ענפי המקצועות התורניים והתלמודיים.

ההישג החינוכי

דגש רב אנו שמים על הצד החינוכי, בידוע, שהאוירה בה שוהה התלמיד קובעת במדה רבה את ההישגים החינוכיים, מוסדנו, שוכן הרחק משאון חוצות והאפוף כולו בשלווה של כפר רוגע, עשוי לשמש ערובה להישגים ניכרים בחנוך. הצוות של הרמי״ם שליט״א, המיוחד במינו שוקד לעצב דמותם החינוכית של תלמידנו כשכל אחד ואחד מהם זוכה לטיפול אינדיבידואלי, ולהדרכה בדרך התורה, ולשם כך נערכים בחינות שבועיים כדי לעמוד על הישגיהם, ושמירה קפדנית על סדרי הישיבה. הכוונה זו במשך שהותם בישיבה מהווה להם מסען נאה עד הגיעם לידי עצמאות יסודית בלימוד מקורות התורה על ענפיה.

הקשר המיוחד במינו שנרקם בין כתלי הישיבה הינו הגורם קשר עם בוגרי הישיבה ועם ראשי הישיבה בכל שטחי החיים. הדבר הביא לידי יסוד „ארגון יוצאי ישיבת השרון" שבתוכם רוב גדול המשמשים כראשי ישיבות ומפיצי התורה ברבים ברוח הישיבה שינקו בצעירותם בישיבה הקדושה.

בשעורו של מרן הגאון הרב **א.מ. שך** שליט״א בפני בוגרי הישיבה בכינוס האחרון

בניני הישיבה

מצרף אחד בן הוקמה הישיבה מתנשאת הישיבה כיום על גבעת כמגדלור לשובי השרון, היכל תורה מפואר, בית אוכל ומסבת מודרניים ופנימיה נוחה ומרווחת, עומדים לרשות תלמידנו הבאים מכל קורתה.

הצלחה זו, שזכינו לה בעבר עודדה אותנו להרחיב את שערי מוסדנו ביתר שאת ולקלוט בתוכו תלמידים נוספים.

בברכת גמר חתימה טובה ומועדים לשמחה

לראשי הישיבה, למוריה לתלמידיה להורי תלמידנו לידידנו ולכל בית ישראל.

הרב יעקב אדלשטיין שליט״א — אב״ד רמת השרון — ראש הישיבה

הרב יצחק יחיאל יעקובוביץ — אב״ד הרצליה — ראש הישיבה

هكذا من الأصل

חגיגת חנוכת הבית לכולל אברכים בבואנוס־איירס ע"י אגודת־ישראל

לפני מספר שבועות התקיימה בבירת ארגנטינה — בואנוס איירס חגיגת חנוכת הבית של הבנין החדש שנבנה עבור כולל האברכים והישיבה בעיר זו. שהקמתו אופשרה באמצעותה של אגודת ישראל על ידי הנדבן הברזילאי מר אליהו גערדעשטיין.

המסיבה המפוארת צויינה כיוצאת מן הכלל בהיסטוריה של הגולה היהודית בארגנטינה.

אל המסיבה הגיע במיוחד הוד"ר נשיא־אריקני של הועד הפועל העולמי של אגודת ישראל הרב ד"ר יצחק לוין. על בואו של הד"ר לוין לארגנטינה בישרו העתונים הארגנטינאיים הגדולים "לה נאציון", "לא פרנסא" ו"לא ראזון", שבאותה הזדמנות העניקו סיקור רב לפעילות אגודת ישראל העולמית — עבודת הרב ד"ר י. לוין כנציגה של התנועה ליד מוסדות האו"ם.

בחגיגת חנוכת הבית השתתפו כ־30 אלף איש, הרחוב והרחובות הסמוכים של בנין הישיבה נסגרו לתנועה. עירית בואנוס איירס שלחה את התזמורת העירונית להנעים את החגיגה שהחלה בטקס של הכנסת 10 ספרי תורה לבית החדש.

הרב ישראל גוטורס ראש "יכול התורה" פתח את המסיבה. כן בירכו ראש הקהילה של בואנוס איירס מר רייכנברג הרב הספרדי של בואנוס איירס החכם הרב שבת, נציג אגודת ישראל בברזיל הרב זליג פ־ריוואלסקי, שהגיע במיוחד למסיבה מ־סן פאולו, וכן מר מיטהיקוב הנציג של הקונגרס היהודי באמריקה הלטינית.

את הנאום המרכזי נשא הרב ד"ר יצחק לוין שהתעכב על גדולי התורה בארצות השונות עד שהגיעה גם ל־ארגנטינה. הוא ציין את הזכויות ה־גדולות של יהדי אגודת ישראל בא־רגנטינה. הוא ציין את הזכויות ה־שבמסירות נפש הדריך ופעל למען התורה עד שזכה למעמד זה. הוא גם הודה לנדיב ר' אליהו גערדעשטיין שבדברי הסיום שהשמיע בייטא את ש־מחתו שזכה לפעול למען תורה ויה־דות.

ראש הישיבה, הרב שמואל אריי ל־עוין, דיבר על ההתקדמות הרבה של לימוד התורה בארגנטינה, כן הוקרא ברכו ובו דברי הברכה החמים של הגאון רבי אליעזר שך ראש ישיבת פוניבז' בבני ברק.

המסיבה נסתיימה בקביעת המזוזה בבנין הנהדר על ידי חשובי העיר.

כבוד התורה וכבוד אגודת ישראל היה לשיחת היום של כל יהודי בו־אנוס איירס, גם בהקהילה האשכנזית ואצ בהקהילה הספרדית.

בישיבה מיוחדת קיבלה הקהילה את פני האגודה הדגול הרב ד"ר יצחק לוין ובירכה את הד"ר קוגיעלסקי ואת א־גודת־ישראל על המאורע הבלתי רגיל.

יומיים לאחר חגיגה זו התקיימה ה־סעודה השנתית של אגודת ישראל ב־"היכל התורה" בהשתתפותם של 450 איש וביניהם חשובי הציבור של בו־אנוס איירס, בסעודה זו העניק הרב ד"ר י. לוין תעודת זכרון מוזהבת ל־נדבן ר' אלי' גערדעשטיין שבדמעות אושר בעיניו הודה עבור הכבוד ה־גדול.

הרמטכ"ל העניק את אות המלחמה לפצועי צה"ל

הרמטכ"ל, רב אלוף מרדכי גור, העניק אתמול את אות מלחמת יום־הכיפורים לפצועי ונכי צה"ל, במרכז השיקום מבית ההלוים בל השומר.

הרמטכ"ל, הגיע למועדון במרכז השקום בלווית קצין רפואי ראשי, תא"ל ד"ר קורדובה, ולאחר שהעניק את אות מלחמת יום הכיפורים למס־פר פצועים ונכים, שוחח עם הרמט־כ"ל על פציעותיהם. (ל.צ.ב.)

ועדת מעלות ממשיכה בעבודתה

הועדה שמינה שר החינוך והתר־בות לבדיקת שאלת כשרותם לשמש בהוראה של שני המורים שבגלגל מבכון בית הספר במעלות בעת ששהו שם תלמידי צפת ולאחר שהמחבלים השתלטו עליו — המשיכה ביום ב' ב־עבודתה.

בועדה חברים עו"ד נפתלי ליפשיץ מנתניה (יו"ר), מר אריה סימון, מנהל כפר הנוער בן־שמן והרב עוראן, רבה של קרית מלאכי.

ביום א' שמעה הועדה עדויות מפי התלמידים שניצלו במעלות, ושמ־עו על התנהגותם של המורים בעת השתלטות המחבלים על בנין בית־הספר במעלות. כן שמעה הועדה את השגותיהם של הורים שבניהם ניספו במעלות, התובעים להרחיק מההוראה את שני המורים. אתמול ביקרה ה־ועדה בביה"ס במעלות. (ע)

נסתיים קורס קציני חיל רגלים

—הסתיים ביום קורס קציני חי"ר צעיר אתמול באחד מבסיסי ההדרכה של צה"ל.

קצין צנחנים והחי"ר ראשי, תת־אלוף דן שומרון, אשר קבל את ה־מסדר, ברך את המסיימים והשמיע את דרגותיו של החניך המצטיין סג"מ משה סמולנסקי. (ל,ע,מ.)

אלופים (מיל.) נגד שידורים ביום כפור

האלופים (מיל.) ח. הרצוג וי. גביש אמרו ביום ב', כי אין צורך להפעיל את השידורים ביום הכיפורים, מבחינה הפונקציה הבטחונית, וגם אי הפעלת השידורים ביום הכיפורים אשתקד, לפני פרוץ המלחמה, לא גרמה נזק.

בראיון בגלי צה"ל אמר אלוף (מיל.) ח. הרצוג, כי אם תהיה הצטברות ידיעות על מצב דומה לזה שהיה ערב יום הכיפורים אשתקד, תופעל תחנת השידור. גם אשתקד הופעלה התחנה מיד עם תחילת המלחמה, ואף ניתנו הוראות כיתבות ערב יום הכיפורים.

אלוף (מיל.) י. גביש אמר, כי זו טעות לחשוב שקרה מה שקרה ביום הכיפורים אשתקד בגלל אי הפעלת השידורים, "לא בעיית הגיוס של יום הכיפורים היתה הבעיה, אלא אם התכתנו ל־גיוס כוחות לפני יום זה, שיטת הגיוס לא חייבת להיות רק פומ־בית, ויש גם שיטות אחרות, לא נגרם נזק בגלל אי הפעלת ה־שידורים באותו יום, וכאשר נתברר המצב הופעל הכל", — אמר.

"אין ללמוד לקח מזה, שבכל יום כיפור יש להחזיק את השידו־רים פתוחים. צריכה להיות כוננות, וצריך להבטיח אפשרות של פתיחת שידורים ומסירת הודעות, אין לכן להיתפס לדברים שו־ליים, שלא הם היו הקובעים" הטעים הדובר.

עובד הגיש תביעת נזיקין בסך מיליון ל"י

—תביעת נזיקין בסכום העולה על מיליון לירות הוגשה ביום אלה ל־בית המשפט המחוזי בב"ש ע"י עובד של חברה שנפגע קשה בתאונות דר־כים לפני חמש שנים בכביש פלוגות.

התאונה אירעה כאשר התובע מר א. קולי, נסע ממקום העבודה הביתה במכונית שהיתה נהוגה בידי עובד אחר של החברה בה הוא עובד מר קולי טוען בהביעתו, שהוגשה ע"י עורך הדין אברהם פריימן, כי כתו־צאה מהתאונה הוא סובל מנכות לצ־מיתות בשיעור של 46 אחוזים ואינו מסוגל עוד לעבוד מחמת הפגיעות ה־גופניות הקשות. התובע הוא כיום במקצועו, אב לארבעה ילדים.

כהסם הנתבעים טרם הוגש כתב הגנה, התובע הגיש בקשה לפטור מאגרת, בטענה שאיננו מסוגל לשלם את אגרת בית המשפט.

הוא הגיש את התביעה נגד מעבידו חברת הביטוח שביטחה את המכונית בה נסע. כמו כן בכותנת התביעה גם נדב הקרן לנפגעי תאונות דרכים "קר־נית" קרן זו הוקמה ע"י האיגוד הישראלי של חברות הביטוח במטרה לפצות נפגעי תאונות דרכים במקרים מיוחדים, כגון תאונות "פגע וברח".

צוות אמריקני העוסק בפיתוח הנושא:

אנרגיית השמש תספק 20% מצרכי האנרגיה של ארה"ב

דימרויט, מויהיב, — אנרגיה השמש יכולה לספק לפחות 20 אחוז מצרכי הדלק של ארה"ב בשנת 2020 — על כך נמסר ביום ד'.

צוות העוסק מטעם ממשלת ארה"ב בפיתוח אנרגית השמש ציין כי אם ישקיעו כדי מאה מיליון דולר בכשך עשר השנים הבאות לקידום קולטי חום חלים, הקמת מתקני איחסון ו־מונעי אויר, יצוידו אחוז אחד מבנייני ארה"ב במערכות חימום וקירור על ידי השמש עד שנת 1985, עשרה אחוז יוכלו להסתפק על מקור זה עד שנת 2000 ו־30 אחוז עד שנת 2020.

הצוות המורכב מ־40 מדענים ומ־הנדסים הגיש את המלצותיו לוועדה השלמית לעניני אנרגיה, המקיימת כאן דיונים על צרכי הדלק של כדור הארץ במשך 30 השנים הקרובות.

הצוות סבור כי תוך חמש עד עשר שנים אפשר להפיק על בס"ס מסחרי מערכות להימום וקירור המופעלות על ידי אנרגית השמש.

יצויין שכמה בתים בארה"ב כבר מצוידים במכשירים לקליטת אנרגית השמש.(ע"ר)

סיווג ישובים שבהם חל פטור 66% משכ"ל

כשרד החינוך והתרבות ערך ד־שיבה חדשה של ישובים, שעליהם חל פטור משכר לימוד בסך 66 אחוז.

שר החינוך יזמין את נציגי ההת־יישבות הקיבוצית והמושבית כדי לדון עמם על העלאת שיעור השת־תפותם בשכר הלימוד המדורג. על כך הודיע השר לישוב ראש ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, מר אברהם ש־כטרמן.

התקבלו המלצות מבקר המדינה בענין הרצאות דיפלומטים

תיאסרנה הרצאות תמורת קבלת שכר

—על פי בקשתה של הועדה לעני־ני ביקורת המדינה נתקבלה חוות ה־דעת של מבקר המדינה בענין "הרצ־אות של עובדי המדינה בארץ ובחוץ לארץ". לאחר דיון בנושא, הגיעה ה־ועדה לידי הסיכום הבא: —

1. הועדה מקבלת את דעתו של מבקר המדינה, שבהתחשב במהותו של שרות החוץ ובי־עיקר של השרות הדיפלומטי, יש מקום להגביל את ממלאי התפקידים בשירות זה אף ב־ענינים המוהגים לעמיתיהם ב־ארץ. כן הראוי שעקרונית יו־נהג איסור כללי לקבל שכר תמורת הרצאה, והוא יחול על כל עובדי השירות הדיפלומטי והשירות הקונסולרי. איסור זה צריך למצוא את ביטויו המ־תאים בהוראות, ואלו יובאו ב־אופן אפקטיבי לידיעת כל ה־עובדים, שהלכה נוגע להם.

היתר להופעות בודדות יכול להינתן רק במקרים יוצאים מן הכלל, לאחר שהנסיבות ייבחנו על־ידי המוסמכים לכך בדרג בכיר של משרד החוץ.

אשר לעובדי מדינה המשרתים ב־חוץ לארץ שלא בתפקיד דיפלומטי או קונסולרי, יש לנהוג בדבר בהתחשב במהות התפקיד והדרג. גם לעובדים אלה מן הראוי, שכל מתן הרצאה ב־שכר יהיה טעון היתר, כאשר תפקידו של העובד כולל ייצוג או הסברה, מו־טב שיחולו עליו הכללים החלים על דיפלומטיים.

כמתן הרצאות בשכר אינו הנושא ה־יחיד, שבו עוד מתבקשים הסדרים מ־פורטים בדבר הדרישות המיוחדות ה־חלות על עובדי המדינה המשרתים ב־חוץ לארץ. סקר הטיפול בנושא ב־מספר מדינות אחרות מראה, שהוהגו בהן הוראות מיוחדות לגבי שירות ה־חוץ. רצוי שמשרדי החוץ ונציבות שי־רות המדינה יגשו להתקנת מערכת כללים מיוחדת לציוין, שתנחה את ה־עובדים המשרתים בחוץ לארץ בהתנהגות הנדרשת מהם בדרך כלל, ותכ־לול גם הוראות בדבר עיסוקים שמחוץ למסגרות התפקיד הרשמי.

2. הועדה מביעה צערה על כך, שה־ממשלה לא התקינה זה מכבר, הוראות על פי עקרונות נ"ל.

בתקשי"ר ניתן רק היתר כללי האוסר "עובד רשאי לפרסם מאמר או ספר וכן לערוך עיתון ולהת הרצאה, תמורת שכר, בתנאי שאין הוא עושה זאת בק־ביעות ושפעולות אלו אינן מהווה מקצוע משנה של העובד".

היתר כללי זה — אינו מבדיל בין פעולה כאמור בארץ לבין פעולה כא־מור בחוץ לארץ, ויש לפרטו.

3. הועדה פונה לממשלה, שתשלים ללא דיחוי התקנת הוראות כהאיכות בהתאם לחוות הדעת של מבקר המדי־נה ובהתאם לסיכום זה של הוועדה לעניני ביקורת המדינה. (ל,צ,מ,)

שר הנפט הסעודי, זאכי יאמאני:

אוסיף להאבק נגד העלאת מחיר הנפט

טאריפ יום א' — מיניסטר הנפט ה־סעודי, אחמד זאכי יאמאני, אשר ביקב להתוב על ההסכם שהודיע לא מכבר על ידי המדינות "אופיק" בויזה, כדבר העלאת מחירי הנפט, אמר בראיון ש־פורסם אתמול שהוא יוסיף להאבק נ־גד העלאת מחירים.

"אני אנמיך את מחיר הנפט" — אמר יאמאני לכתב השבועון "פארי מאץ'".

"אני סבור שכל העלאה נוספת תו־ליך להתמוטטות הכלכלה העולמית. ארצי משתייכת לקהיליה הבינלאו־מית. העושר העצום שהצטבר ע"י הכ־נסות הנפט נותן "לארצי ולי הרגשה של חוסר בטחון, לכן אאבק נגד כל בסיונות חדשים להעלות את המח־רים".

משנשאל על מי מוטלת האחריות ל־העלאת מחירי הנפט ב־400 אחוז ול־חרם הנפט שהופעל אשתקד, אמר יא־מאני: "העלאות המחירים אין להן כל קשר עם האמברגו. לא מדינות ערב הן שרצו בזאת, אלא מדינות אחרות, כגון איראן, ונצואלה וניגריה. הן ש־הרמו להוסר האיזון ביוהות האירו־פיות, הן שפעלו לשבירת כוחו של הדולר נגד מטבעות האירופיות, אנו לא היינו אחראים לכך".

כתבים בפריז ובלונדון מדווחים:

אירופה מזרימה נשק למדינות ערב ולפלשתינאים

לפי ידיעות מלונדון, רכשו המצרים בבריטניה, מסר־קים ציוד גישור וציוד לצילום אויר ופענוחו — נציג חברה אלקטרונית בריטית הוטס במיוחד מדמשק ל"פתח־לנד" וניהל מו"מ עם הפלשתינאים לאספקת ציוד־קשר.

על דיווחי ההתנפלה למכירת נשק למדינות ערב מצרפת ובריטניה מסרו כתבי "ידיעות ישראל" בפאריס ובלונדון.

אחר הסרת האמברגו מפושטה סוריה בצרפת ציוד מכ"ם לחיל האויר הסורי להשלים את הפקע שנגרם במלחמה. מדברים גם על כך, שמצרים רוצה לרכוש 50 מיראז'ים פ־1, וכמויות גדולות של ציוד אלקטרוני ואמצעי לחימה, היא מתעניינת מאד בטילים הצ־רפתיים ובציוד להגנה נגד צוללות.

מצ"ים מבפשים אישור, בעיד שצרפת מוכרת את הנשק רק ב־כדיבן. התעשיה הצרפתית בסיגלת לייצר בסך הכל 300 טנקים ב־שנה, וזהו מיגבלה. להעשיה הטילים המטוסים יש גם התחייבו־יות קודמות באוויים אחרים בעולם.

10 ספינות טילים מצרפת ללוב

כן כדובר על עיסקה־תדשה־של צרפת עם לוב, שלפיה תספק צרפת 10 ספינות טילים מצוידות בטילי שטח מדגם "אקזוסט".

ערב הסעודית רכשה בצרפת כמה טנקים מדגם א.מ. איקס 30 ו־38 כמוסי מיראז' 3, טסיבות אבו דאבי רכשה 12 מיראז'ים 5, כוויית קנתה 17 מיראז'ים פ־1. כן מספקת צרפת לסעודיה, ללבנון, ללוב, לנסיכות קאטר ואבו דאבי כמויות ניכרות של טילים נגד טנקים וציוד אלקטרוני. עיראק קנתה בצרפת ציוד ללוחמת הרים, שריוניות קלות ומסוקים, תחמושת וציוד אלקטרוני.

עוהה מבשירה צרפת טייסים מצרים, בפלי דרבונים פעוהיים, כ־די שיוכלו להטיס את המיראז'ים שנמכרו לסעודיה.

שליחים מבריטניה מציעים לערב נשק

מבריטניה יוצאים שליחים כמעט בהולים למדינות ערב כדי להציע לקנות נשק.

הבריטים מציעים לכל את מטוס ה"יגואר". המלך חוסיין בביקורו האחרון בבריטניה ניתן לו לטוס בו. המטוס מוצע גם למצרים, אלא שהיא עדיין לא השיבה סופית על ההצעה הבריטית.

עם מצרים מתנהל בבריטניה מו"מ על רכישת מטוסי אימונים סילוניים מטיפוס "הוק". כן מבקשים המצרים לרכוש את המכשיר "לינק" לאימוני סימולציה בטיסה.

30 מסוקים מטיפוס "סקינג" ויקומנדו" סופקו למצרים באמצעות ערב הסעודית, לאחר שנסתיימה עיסקה בריטית־סעודית בקשר ל־כך. ציוני המסוקים המצריים התאמנו בבריטניה עוד במלחמת יום הכיפורים.

חברה "וולסטלנד", יצרנית המסוקים, מבקשת להקים מפעל הר־כבה במצרים. כן מציעה החברה מסוקים קלים מטיפוס "אהולקס". בריטניה משתדלת למכור למצרים טילי "טייגרקאט", משלחת מצ־רית ביקרה במפעל בטקוטלנד ובחנה את הטילים.

בתחום האלקטרוני מציעות כל החברות הבריטיות הגדולות ציוד לארצות ערב. המצרים רכשו ציוד להנחיית ארטילריה, וציוד לירי לילה, שאפשר להתקינו על טנקים סובייטיים.

מכ"ים, מטוסים וסירות טילים לסעודיה

סעודיה רכשה מערכות מכ"ים, מטוסי "יגואר" וסירות טילים, מ־צוידות בטילי "בלו פייפ". הלובים רכשו ספינות טילים, מצויידות בטילי "בלו פייפ", וכן צוללות.

לפי ידיעות, שלא ניתן להם עדיין אישור, רכשו המצרים בברי־טניה ציוד גישור וציוד לצילום אויר ופענוחו.

כן מסופר על נציג חברה אלקטרונית בריטית, שהוטס במ־יוחד מדמשק ל"פתח לנד" וניהל מו"מ עם הפלשתינאים לא־ספקת ציוד קשר.

חברה בריטית תספק מסוקים למצרים

לונדון — החברה הבריטית "וסטלאנד" מתכוננת לחתום על חוזה, בקשר לאספקת מסוקים רב־תכליות מדגם "לינקס" למצרים — הודיע הכתב הדיפלומטי של העתון "גארדיין".

עיסקה זו מתייחסת לאספקתו של מטוס אימונים חדש למצרים גם לאפשרות של בניית מסוקים מסוג זה במצרים, והענין הועלה לדיון בעת ביקורו האחרון בקהיר של שקד בכיר של מיניסטריון ההגנה הבריטי רקייבאלד אנדרסון — כותב העתון.

המסוק, המיוצר במשותף עם החברה הבריטית "וסטלאנד" והח־ברה הצרפתית "אירוספאסיאל", הוא בעל מהירות של 312 קי"מ לשעה, מצויד במטוע מדגם "רולס רויס" ובטילים נגד טנקים. אותו עתון מוסיף כי האפשרות של חוזה שני, בהיקף של 20 מי־ליון לי"ש הועלתה גם היא בדיונים של מר אנדרסון עם אישי ממ־שלה במצרים.

עיסקה זו מתייחסת לאספקתו של למטוס אימונים חדש למצרים מדגם "הוק" של הפירמה של החברה "הוקר סידלי".

קרב גבורה בגולן שפורסם לראשונה לפני שבוע:

200 שיר ונאים ב־50 טנקים בלמו 550 טנקים סוריים ל־16 שעות

בלחימה עיקשת, שבה איבדו לכוח 84 חיילים, הצליחו השריונאים לגשר על הפער הקריטי שנוצר בין פריצת המערך הסדיר של צה"ל לבין הגעת יתרת כוחות שריון של מילואים.

— מאת אריה באזי — כתב עתי"ם בחיפה —

200 שריונאים נועזים שאיישו כ־50 טנקים הצליחו לעצור ולבלום במשך קרוב ל־16 שעות כ־550 טנקים סוריים שאיימו לפרוץ את המעברים לכנרת, לעשוף את הגליל ולהתקו בשטחה של ישראל, במלחמת יום הכיפורים.

פרטים על קרב גבורה זה, בו נהרגו ונפצעו רבים מלוחמי הכוח, נמסרו לראשונה השבוע, במפגש שקיי־מו כמה משריונאי היחידה לציון יום השנה הראשון לפרוץ מלחמת יום הכיפורים.

השריונאים, אנשי יחידת המילואים הראשונה שע־להה לרמת הגולן עם פרוץ הקרבות, איבדו 84 מה־בריהם־לנשק בקרב הבלימה האכזר ובאלה שבאו לי־אחריו.

בלחימתו העיקשת הצליח הכוח לגשר על הפער הקריטי שנוצר בין פריצת המערך הסדיר של צה"ל לבין הגעת יתרת כוחות עריון המילואים, שהחל ל־זרום לגזרת הקרבות רק ביום א' בשעות הצהריים.

אנשי היחידה, שהיא מן הוותיקות בצה"ל, היוו את ההגבורות היחידה בכל מרכז רמת הגולן הדרומית, מקום בו התרכז עיקר מאמץ הפריצה של האויב ה־סורי. ראשוני השריונאים עלו עם כליהם לרמה עוד במוצאי יום הכיפורים בבלי שהיו להם כל ידיעות ע־הנעשה בשטח. רק כשהגיעו התבררה להם תמונת המצב. חלק אחד של הכוח הגם את הסורים ששעטו לעבר הכנרת בציר הודיה, חלק אחר הציב חסימה בציר המרכזי היורד לדרום הרמה ויצק גב, בגזרת אל על. בציר שיתה הביח עצרה את השריון הסורי בתואי ההטיה, לא הרחה ממעלה גמלה, זאת תוך כדי קרב אכזר בו היה יחס הכוחות 1 ל־10. כאשר התמושה הלכה ואזלה נבהשה היחידה וכלי אחר כלי החלו להיפגע ולצאת מכלל פעילות, כשמספר הנפגעים הולך וגדל מדקה לדקה.

אף על פי כן החזיקו האנשים בעבד כשום שידעו כי הם מהווים בשלב זה את החיץ היחיד בין הכוחות הסוריים הפורצים לבין הצפוף שבשאר חשוף.

רק ביום א', כאשר החלו להגיע התגבירות של יחי־דות אחרות ויתרת כוחות אותה יחידה, הוקל הלחץ בשטח.

לאנשי היחידה עבר כפואר עוד במלחמת קדש ושיש הימים בה נטלו חלק בכיבוש השורבון, שכם וחלק מרמת הגולן, לוחמי הכוח שלא נפגעו הצטרפו לחבריהם ליחידה, שיחד השתתפו בפריצה למובלעה.

מוסקבה: רק בעזרתנו יזכו הערבים לויתורים

ברז'נייב קורא להמשיך את הפגת המתיחות בין המעצמות

מוסקבה מויה"ב — מנהיג המפלגה ה־קומוניסטית הסובייטית ליאוניד ברז־נייב אמר אתר ליום ה' כי ברית המו־עצות תמשיך במאמציה להמשיך במדי־נות הפגת המתיחות בין שתי המעצ־מות, למרות השינוי שחל בהנהגת הבית הלבן.

ברז'נייב דיבר בקבלת פנים לכבוד המשלחת ההונגרית בראשותו של יא־נוש קאדאר המבקרת עתה בברית ה־מועצות והיה זה נאומו הגדול הרא־שון על עניני מדיניות החוץ מאז הת־פטרותו של הנשיא ריצארד ניכ־סון.

ברז'נייב אמר כי השינוי לטובה ש־חל ביחסי ברית המועצות וארצות ה־ברית הודות לבאמצים הקונסטרוקטי־ביים של שתי הארצות זוכה להער־כה חיובית בברית המועצות. הוא ציין, כי התלפתו של ניקסון בנשיא גראלד פורד משכה תשומת לב רבה בעולם. ברית המועצות איננה מתאר־בת כמובן, בעניניה הפנימיים של א־רה"ב, אולם אנו רחוקים מאדישות לגבי כה שיכול להשפיע על התפת־חות היחסים הסובייטיים אמריקנים, בריה"מ מקווה שלא תחול הפסקה ב־דרך להפגת המתיחות בין שתי המ־עצמות.

באותו נגע ברז'נייב גם בבעיית קפ־ריסין ולראשונה השמיע דברי ביקו־רת כלפי תורכיה. "כל אחד חזה בתד־מונה הבהלי מושבה, ששתי ארצות באט"ו פנו לעבר מדינה קטנה, שאין לה אפשרות להתגונן ועשו אותה ל־זירת התגושות צבאית" — אמר ברז'נייב.

עוד רמז ברז'נייב שבקרוב הכונס הועידה ה־25 של המפלגה הקומוניסט־תיהן של המפלגות הקומוניסטיות ב־ארצות ברית ורשה אינן רחוקות.

— על ארצות ערב להסתמך על תמיכה וידידותה של בריה"מ, אם בר־צונם לכפות על ישראל להסכים לוי־תורים — נאמר ב"קומוניסט", בטאונה העיוני של המפלגה הקומוניסטית ה־סובייטית בהאמר הדן במשבר במזה"ת.

כחבר המאמר אומר, כי תוצאות שיתוף הפעולה הסובייטי ערבי בוכי־הות כי כאשר ארצות ערב שיתפו פ־עולה עם בריה"מ במאבקן לבטל זכויו־תיהן, היה להוקפנים הישראלים להוב הכרזון קטן יותר והם נאלצו להסכים לויתורים.

נרשמו לנשואין

הרבנות הראשית והמועצה הדתית ירושלים

נסים ציון בן מאיר רוק ישראל — ירושלים. אברבוך נחמה בת ברוך רוקה ישראל — ירושלים.

גגור (מזרחי) בניבין בן אברהם רוק ישראל — ירושלים. גבליאל יר־דנה בת גבליאל רוקה ישראל — יר־ושלים.

בנקין עזר (אליעזר) בן יצחק רוק מרוקו — ירושלים. מאראש (מארא־שה) רבקה בת יעקב רוקה מרוקו — אשקלון.

רוזנצוויג דב בן אביגדור רוק ישראל — ירושלים. כהן תמר אסתר בת ש־מואל רוקה ישראל — ירושלים.

עמרם יצחק ציון בן אברהם רוק ישראל — ירושלים. לוי לבנה בת ב־ניכין רוקה ישראל — ירושלים.

כוזרזי מאיר חי בן שמעון רוק ישראל — ירושלים. אשורי שושנה בת יהו־שע רוקה ישראל — ירושלים.

רחמין (רחמים) משה בן רחמים (רחמין) רוק ישראל — ירושלים. הד־זיזה כוכבה בת אברהם רוקה מרוקו — ירושלים.

ביסן הרצל בן דוד רוק ירושלים — ירושלים. קסלסי (קסלסו) חנה בת יצחק רוקה מרוקו — ירושלים.

אילוק אלברט בן יוסף רוק מרוקו — ירושלים. בוזרזי יוכבד בת דוד רוקה ירושלים — ירושלים.

צאלליגג יוסף בן חלף רוק בריה"מ — ירושלים. וינברג עינת (אניה) בת יעקב רוקה פולין — ירושלים.

בן עמי (בן המו) חנניה בן אליהו רוק ישראל — ירושלים. קן דרור דפנה בת עובדיה רוקה ישראל — ירושלים.

סקורקיביץ שמואל בן נחום רוק ירושלים — ירושלים. ניסגבום מלי רחל בת זאב רוקה ירושלים — ירו־שלים.

שרביט יעקב בן חיים רוק ירושלים — ירושלים. כהן רחל בת מרדכי רוקה ירושלים — ירושלים.

כספי דוד בן אפרים רוק ירושלים — ירושלים. אמוש (עמוס) אסתר בת מרדכי רוקה ירושלים — ירושלים.

ארמון (קשפיצקי) ישראל בן דוד רוק גרמניה — ירושלים. רוזנשטיין אריכה בת גריגורי רוקה בריה"מ — אשקלון.

לוח היום

ב"ה, יום ראשון י"ג תשרי תשל"ה

הדף היומי: חולין קלו

משנה יומית כלים ה, ג—ד

הלכה יומית: שבת תא — ג, עירוב תחומין א—א

זמני היום

סוף זמן קריאת שמע	8.44
סוף זמן התפילה	9.59
זמן שקיעת החמה	6.31
מ ח ר	
זמן עלות השחר	4.39
זמן הנץ החמה	6.28

תורנות בתי מרקחת

ירושלים
הבירה, הורקנוס המלך 23, אל בתרא באלוא א זיין

תל אביב
שלמה המלך, שלמה המלך 78, יאבני, יהודה הלוי 67.

בני ברק
ארה, המכבים 43.

רמת גן
המגן, ביאליק 30.

חיפה
ביאליק, ק. ביאליק א'.

פתח תקוה
הירקון, שטמפפר 34.

בת ים
הלוי, בלפור 9.

חולון
בריאות, קראוזה 46.

רמלה לוד
מזור, מרכז מסחרי, לוד.

באר שבע
רמב"ם, שכון ד' מרכז.

כפר סבא רמתיים

הרצליה, רמת השרון, רעננה
פייגנולד, רוטשילד 47, כפר סבא.

תורנות רופאים

ירושלים
משעה 8 בערב ועד 7 בבוקר — תחנת מגן דוד אדום — רוממה. כרופאה עם רופא פתוחה בכקום לבקורים דחו־פים במשך כל שעות היממה.

תל אביב
ד"ר הר אבן, אפשטיין 6. ד"ר סגל, בלוך 12. רופא תורן במד.א. טל 101.

חיפה
תחנת מ.ד.א. — חיפה — טלפון 101.

תורנות בתי חולים

ירושלים
פנימית ונשים — שערי צדק, ילדים וכירורגיה ועינים — הדסה. כירורגיה בית ואף אוזן וגרון — הדסה, ההקפות לב והכשות נחש — בית החולים הק־רוב.

גוש דן:
כל המחלקות — "אהל השומר", "מ־איר". — כפר סבא:

בחיפה
"ברמל".

בתל אביב
"רוקה הדסה" — למחלות פנימיות ו־כירורגיות.

עזרה

משטרה: ירושלים, תל־אביב, חיפה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — 100 ; אילת — 2244 ; חדרה — 22444 ; טבריה 20444 ; קרית־שמונה — 40444.

מגבי־אש : ירושלים, תל־אביב, חיפה, פתח־תקוה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, רחובות — 102 ; רמת־גן — 742222 ; בני ברק — 781133 ; גב־עתיים — 723333 ; ראשון לציון — 943333 ; חולון — 842112 ; אילת — 2222 באר־שבע — 2222 ; חדרה — 23232 ; טבריה — 30222 ; נהריה — 922222 ; נצרת 5522 ; קריית שמונה — 401133.

מגן־דוד־אדום : ירושלים, תל־אביב, חיפה — 101 ; אילת — 102 ; רמת־גן, בני ברק גבעתיים — 781111 ; חולון — 843133 ; פתח תקוה — 54333 ; נצרת — 981333 ; נתניה — 23333 ; רחובות — 951333 ; ראשון לציון — 942533 ; אשדוד — 22222 ; אשקלון ובאר שבע — 22333 ; חדרה — 3333.

מטוסים

במספר הטלפון כדי לוודא מועדי הנחי־תות וההמראות מטוסים — 03-614656.

המודיע

עתון יומי — ירושלים

המו"ל : הסתדרות אגודת ישראל העולמית — הועד הפועל. העורך : יהודה לייב לוין

המערכת : "בית פינחס", רחוב ר' הגולה 5, ת.ד. 1306, טלפון 222258.

מערכת לילה והדפוס : איגוד ההוצאה מקור ברוך ירושלים — דפוס המודיע, טל. 528605 — 222258.

סניף ת"א : רח' ליליבלום 43, ת.ד. 1869, טל. 624353 בשעות הערב : טלפון 823041

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן

סוכנות "המודיע" בארצות הברית לקבלת מנויים ומודעות:

Y. A. ZISHINSKY
1672 - 53rd Street
Brooklyn, N. Y. 11204
Tel. 851 - 5016
851 - 5100

נשיונל אינשוראנס אנד גרנטי קורפוריישן לימיטד, לונדון

א. דין וחשבון מקוצר של המשרד הראשי בחוץ לארץ

מאזן מקוצר ליום 31.12.1973

	השנה £	בשנה הקודמת £
השקעות	9.774.505.—	9.363.622.—
רכוש קבוע	4.850.000.—	1.512.000.—
רכוש אחר	6.182.961.—	5.222.509.—
	20.807.466.—	16.098.131.—

	השנה £	בשנה הקודמת £
הון, קרנות ועודפים	6.608.289.—	3.823.078.—
עתודה לסכונים שטרם חלפו בבטוח כללי	5.668.031.—	5.210.462.—
תביעות תלויות	7.319.193.—	6.234.306.—
התחיבויות אחרות	1.211.953.—	830.285.—
	20.807.466.—	16.098.131.—

נתונים של עסקי בטוח ועל הרווחים לשנת 1973 של המשרד הראשי

	השנה £	בשנה הקודמת
פרמיה בבטוח כללי	14.336.700.—	13.195.910.—
רווח (הפסד) בבטוח כללי	690.312.—	386.506.—(—)
הכנסות מהשקעות בניכוי הוצאות שלא נזקפו לחשבונות העסקים	633.974.—	846.602.—
רווח (הפסד) עסקי (לפני הפרשות)	1.450.286.—	560.096.—

הערה: דין וחשבון מפורט ומלא עם ביאורים ודין וחשבון של מבקרי חשבונות ימסר במשרדי החברה ברחוב בהלה בניבין 68, תל־אביב, לכל הדורש.

הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי בטוח תשי"א 1951.

ב. נתונים של העסקים בישראל עסקי בטוח ורווחים לשנת 1973

	השנה ל"י	בשנה הקודמת ל"י
פרמיה ודמי רשום	995.379.—	1.034.565.—
רווח (הפסד) בבטוח כללי	72.512.—(—)	285.301.—(—)
הכנסות מהשקעות בניכוי הוצ' שלא נזקפו לחשבונות העסקים	71.436.—	145.827.—
רווח (הפסד) עסקי	1.076.—	139.474.—(—)

מצב ההשקעות בישראל ליום 31.12.73

	השנה	בשנה הקודמת
התחייבויות בישראל	1.104.012.—	895.579.—
השקעות מוכרות בישראל	776.648.—	1.330.292.—
עודף או (גרעון) בהשקעות בישראל	27.012.—(—)	434.713.—
השקעות בלתי מוכרות בישראל	24.000.—	

נשיונל אינשוראנס אנד גרנטי קורפ' לימיטד

ה מ נ ה ל

مكتب الأصل

א. אבי שפר / אלף שנה ליסוד הישיבות בגרמניה - 500 לחורבנן

במשך הדורות נהגו בני פרנקפורט דמיין, עיר האם בישראל להקדיש בתפילה "אזכרת נשמות" לשלושה ארזי-בית, עמודי התורה שפארו את יהדות אשכנז, רבנו מאיר בן רבנו ברוך, הידוע כמהר"ם מרוטנבורג, רבנו מאיר בן הקדוש רבי ברוך הלוי, מהר"ם ברבי ברוך מאושטרייך ורבנו יעקב ברבי משה הלוי, המוכר בשם המהרי"ל, שלושה שרי אי שכנו שהרביצו תורה בישראל.

הישיבה הראשונה בגרמניה נוסדה כבר בשנת ד' אלפים תשי"ד והתבססה למעשה בשנת תשל"ח על ידי רבנו גרשון מאור הגולה שעבר ממיץ לאשכנז. ישיבה זו פעלה עד לשנת ד' תשפ"ח ולא היו לה ממשיכים בפו־על, מאותם הימים ועד להופעתו של מהר"ם מרוטנבורג לא חסרו גדולי תורה באשכנז, כמה שהרביצו תורה תוך סבל וצער אבל לא הצליחו ל־בסס מרכז תורה, בשלי שישבים ש־מוקים והחבים, בגרמניה הספק לברכה שלושי להודה החלו בישיבת של מהר"ם מרוטנבורג, עוד רבני הגולה הפני באה לעברה של ארץ זו, מעבדים של גי־איגר מבנבה עליה לרים הבעלה, תלמי־די רבנו אשר הרא"ש שעבר לספרד, רבנו יהודה ברבי ... בער־ביתא, רבנו יצחק בעל "שערי דורא", הרביק ממגנצא או ביפה, הריב"ן בר שפירא, רבנו אליעזר מגרמייזא, — בנו כהנה כהן או הר"ל בר מירכי, רבנו דן אשכנזי תלמידו של מהר"ם מאהריים, רבנו מרדכי, בעל "הספרי דברי ובני דורו, או רבנו חיים ברבי יחיאל חפץ זהב, ראש ישיבת קלוניה, רבנו יצחק מקורביל, בעל הסמ"ק ורבנו מאיר הכהן בעל "הגהות מיימוניות" ועוד ועוד.

מרכז התורה שהקים מהר"ם בידי כבבול הכשיר לפעול גם אחרי פטי־רתו, הוך עליות וירידות מתבדות, בלגנות המשיכו במסורת הפאר רבי שלדוש הרים, או רבי לבתן הלוי מ־לין, רבו ואחיו הגדול של המהרי"ל, אחריהם זרח כוכבו של רבנו יעקב מולין, המהרי"ל, שהפך לרבה ומאורה של גולת אשכנז ביציה.

בוורמס, מקומו של מהר"ם בזמן כבורק המשיך המהרי"ל להרביץ תורה ברבים, בשנה קכ"ח, כשמלאו לו כ"ג שנה ועד לשנת קפ"ו כשנכלכלק שבע תורה ונפטר ונקבר את מנוחתו ליד קברו של מהר"ם מרוטנבורג, לדי למעמד והתואר מרבן של קהלות ישראל באשכנז.

תלמידי המהרי"ל הרבים המשיכו במפעלו הקדוש של רבם הגדול, רבי יעקב מווילה, מהרי"ו במגנצא ו־רבי זלמן קיבול בנירנבורג ואגינור שפירק וכן ברפורט, רבי זלמן שטין באופנהיים ורבי דוד וראנק, (התבר של רבי יקותיאל מקיפי אשכנז) בגר־נבורג, רבי זלמן קיבגין בווירצבורג ורבי זלמן כהן, הנודע בכינוי מהר־ז"ך מבינבורג, בין גאוני גרמניה בתקופה זו נמנו רבי דוד שפירין ה־מכונה גם רבי כבעלין ורבי יעקב איינשטט, והמיוחד שבחבורה, רבנו ישראל הכבונה איסרלין, בעל "תרומת הדשן" ורבי משה מינץ, מהר"ם מינץ.

התם למעשה את תקופת גאוני ב־רבנה רבי ישראל מברונא, הלמידו של רבי יעקב מוילה, והלמיד רבי איסרלין, המהרי"א, בעל "תרומת ה־דשן", שפעל בראשית ימיו בוין שב־מהרין ובשנת רכ"ו עבר לגרמניה והתיישב ברגינשפורט, אחרי גירוש היהודים מביתם ומעהרין.

> **תלאותיו של רבי ישראל מברונה**

רבי ישראל מברונה, או מהרי"ב מ־ברונה נחשב כאחרון גדולי גרמניה הנסבה על הפוסקים שהלכה כמותם, כבתראי, מעמדו לא היה כמעמדו של מהר"ם מרוטנבורג או רבנו מרדכי, מהר"ם ב"ר ברוך הלוי או המהרי"ל, רבי יעקב מוילה, המהרי"ו או רבי איסרלין, המהרי"א אבל דעתו עדיין נחשבת כדעתו של אחד הפוסקים שיש לעיין בדבריהם ולהקדק בכל הנאמר על ידם, הלכה למעשה.

דרכו של אחרון הפוסקים בגרמ־ניה, רבי ישראל מברונה לא היתה שונה מדרכו של ראשון רועי יש־ראל באשכנז, מהר"ם מרוטנבורג, דרך סוגה יסורים וסבל רב, כאב ות־לאוה, בהגיעו לרגינשבורג התנגד לו בחריפות רבי אנשיל ששימש כרב במקום, תלמידים ומעריצים רבים הי־לכו לרבי אנשיל בעיר ואלה לחצו ברבי ישראל ויורד לחייו, לא נרתעו ממ־עשיהם גם בשעה ששני גדולי הדור המוכרים שביהדות גרמניה בימים הה־הם, רבי יעקב מווילה ורבי איסרלין, המהרי"ו התיצבו לצדו וגינו את מ־תנגדיו, שהרבו לבזות אותו וכתבו כתובות של גנאי במקום מושבו ב־בית הכנסת, ולמרות העובדא שרבי ישראל לא נהנה משמיכה כרב הנעדה, לא שימש בתפקיד רב מקומי ושילם מסים כאחד התושבים הפשוטים ראה בו רבי אנשיל בעיר גבולו, היריד לחיו, מהרי"י מברונה חשב אחרת, קבע הלכה למעשה אם הושב אחד ה־נושא בעול ובנטל בקהלה, מרביץ תורה ועוסק ברבנות אין הוא יכול להבנות כתושב שני לעשות כמוהו, מהרי"ו והמהרי"א, הפוסקים הגדולים הסכימו עמו, לא כן מרבית תושבי רגינשבורג, שהלכו אחרי רבי אנ־שיל הישיש.

כשנפטר רבי אנשיל נשכחה המח־לוקת במהרותיה, רבי ישראל נתקבל כרב על דעת כל בני העדה כשמרבית רבני גרמניה הכירו בגדולתו הבר־כה, כאחד מגדולי הדור, בנושא ובה־כרעו בהלכה, נסתיימה תקופת היסו־רים בחייו והחלה תקופה חדשה המבל לבחון, לא עמדה קהלה רגי־נבורג בסבל ובעול הסבלים המבדים, כגזרה בתעלולית, אסרו השלטונות את רבי ישראל, הישיבהו במאסר כעיר לתשלום הכופר הקהילה.

אחרי מאבקים מרובים שחרר רבי ישראל ולא עברו ימים רבים וחזר הכבל למאסר אחרי שמלאו לו שבעים ושש שנה, אז בגלל עלילה בדויה ד־גם בכנסיה שהפליל גנוד כומר בשם האנס ואזיל לפיה קוח כהרי בבר־רונה ילד נוצרי בן שבע כדי להש־תמש בדמו לאפיית מצות לחג הפסח, ההדירה ההגבון הרקובי, בוזך היהו־דים הינדוך הכביר חברי מועצת העיר בשבע ראווה נגדו, קהלות ישראל בגרמניה נחלצו להצלת הרב הגדול, לא חסכו עמל והצליחו להשפיע על פרידריך השלישי, הקיסר ועל הלא־דיסלב הובה, כלו ביהם שיתערבו לטובת רבי ישראל, אבל חברי מועצת העיר שבדבם היה הרב בידי מוכן של הגבון העילה, שנאה לבטל את המשפט ושבע הרב להתגולה של — הורה גרבבה.

אחרי מאבקים רבים עלה בידי שר־תדלי הקהלות והבי של קיסר פרידריך השלישי, שאמר הכריך את הפירסום בלי השתתפות, הודות לשתד־לד רב נוסף אצבר מועצת העיר בם את הנייבורבלד, החורים איבה כלו, הרבו להחזיר עד אשר נשבר, כי עשר שנה ברב הויזק, בזה בלבו את כל אותו הניסור, דיגו של הסבר נהיך במהירות להיסתקף בבכר הגיר הגנספסים, פטרוגו, ההגבון היהודי דיך שוב לא עולל בי ולא עבר לו, רבי ישראל באדוך לא שיחרר עד אשר אורך ההיסבע שלא יתבע של־בונו מהבוני מועצת העיר בפני בית הדין המלכותי, ישבת בבערו ובבבלת בובי המאסר האחרונים שלו.

הרי מתפוסים האחרונים יהדו ב־עאלה כסוי וגלוי ראש, כהם יאסרו לילכת בגלוי ראש מתוך פסל ספר תורה, בהם וראי בסך מנהג, כהם ויראי בהליכה בגלוי ראש קלות הם־נהגות האסורה משום שבכסוי ראש מר־מה על יראת שמים, מהר"י בגרונא תבע אחרת, אמר: "אני הדיינין בין האומות ואיתם אזילי בגילוי הראש וחשיב כחוקת הגוים ולא כינכל ב־ניהן אלא בכסוי הראש, חשיב כמעבר על דת יהודית, — ואשלהן חליצי יהודה בבגדי בגדים בגנצלים ובסנדליבי (שו"ת מהר"ל מ־ברונא סימן לי"ד וסימן קכ"ו).

עבל רבי ישראל לבסר את יהדות גרמנית, לבסס את מעמדה היהודי, להעמיק יסודותיה, או כרם הגלה א"ב על דעתו כי הקיפת הפאר של אשכנז חולפת ועוברת, שמרכז התורה בגרמניה זו סיים את תפקידו ופולין הגפלה, הקודרת עמודת לרשת את בקצתה ובצמצמה להקיפה ארוכה לב־די, מהר"י בברונה כרם ראה את פולין כמרכז היהודי ואת לא כמקום של תורה, הוא סירב להוציא הורה לקהלה קראה, במקום שההוה ק־יבת אפשרית כזאת, כי אין להגל לבריים שאינם בני תורה.... וכל את ביחם לקראה אשר כבבור שב־עים שנה גם הקצבים וסובלי בשר שב נחשבו לתלמידי חכמים מופלגים.

> **פלוני ירשה את אשכנז**

הוד ההוב של גרמניה המערבית נבעל למעשה ולא להלכה על ידי רבי ישראל בברונה, בכרם פנתה גולת אשכנז את מקומה לאחותה ויורשתה הצעירה ממנה, פולין, מתוך פסקי דין להלכה, בתשובותיו אנו לומדים לדעת כי אבן צעה מהרי"י בברונה לביטוי יהדות גרמניה, אבל ליהדות ולתפוצתה בכל מרחבי תבל הארץ, מתוך דברו מתמשכות הכבוד לי־אים מיהודים ומבדילים של היהו־דים באשכנז, המבדילים בכל מה־רים אחד מבבר איהם, אבם האיים מבוחרים, הבגורים ומבוגרים, שהוא עלים נפרד לעצמם שנוכרו מבבר כמה דורות בפולין ולא כתם מהבראי־תם של בחולי תורה מאשכנז הפי־בוחות לפליאת של יהדות פולין הר־בעבורה.

יהודי גרמניה ואירופה המרכזית דיברו בתרגם גרמני, הביאו גרמנית ותרבות ... [illegible]

> **היכל הקהילות העתיקות בגרמניה**

[illegible]

דל ומסגר בתוך הגיטו, ללא שיח ד־יהודי גרמניה שתו את כוס התרע־לה במהר יבין של היהוב היהודי במקום, בימאי צלב הראשון השתוללו בפרי אשכנז בימה די הנגיה, טבחו יהודים לאלפים ולרבבות והרסו ק־הלות שלימות. כעבור שנים שבה שוב נשפך דם יהודי כמים באשכנז ה', בימי מסע נושאי הצלב השני. גזירות גירוש לא היו נדירות בגולה דויה זו אבל לרוב קדמה לכך פרשת דמים. בהוקף של שנת ק"ט לאלף הנוכחי, בימי המגיפה השחורה, בס־רפו לכלל אלפים יהודי שטרסבורג לבית הקברות במקום ושם נשרפו בידי המרצחים, אנשים, נשים וטף, רק בודדים שהסכימו להמיר דתם בנצ־רות בחיים, אחרי ההרג היצא חוק האוסר על היהודים לגור בעיר. כי־שבהו הגרבכים את בתי הנשרפים מצאו שני מטמוניות, מיד כמצאו עדים שידעו לספר כי הכותורה הוכנו לד־להב. רבים לאגיבים עם יצורו של עמי שטרסבורג, התכנסה במעצת ה־עיר והחליטה להתקין שתי שופרות בכתובת, דוגמת אלו שנמצאו ויצבו אותן "יודנבלהאורן", בשופר אחד התקינו כדי ערב בשער נאות שנה מגג אחת הכנסיה שבעיר. הודיעה שיקראו לה "יודנבלאזר", להזהיר י־הודים שעבורו בסביבה כי יעשבו בחירכם ובל יעיזו להכנס לשטרסבורג, ובבני הלצו בשעות הלילה להזכיר הגם, איך ניצלה העיר מיקור יהו־די...

קהלות שפירא או שפירא, תוסלה אף היא בשנה ק"ט, בעת המגיפה השחורה שהשתוללה בסביבה. יהודי המקום התכנסו בבתיהם והציתו אש־הם, נשרפו עם כל רכושם כל יפלו בידי הרצחים שהחליטו לאלצם ל־המיר דתם. "בשנתי" על כך צער ה"אגשלד נטיק אוסטוריה את הצבעות שבבית הקברות העתיק בשפירא די־הגבידם לבנין מבצה. מרכז התורה כשד בעל ועבל רבנו אברהם, הר־ראבי"ן הוהל מבלי להשאיר שריד. כשכור הכציב באה שנה בבתח תקופת הפאר של גולה פולין, תוסלו הקהלות העתיקות בקלן ובמגנצה, בר־איגנסבורג ובבאוואריה כולה, כשב־הרות נהלי דם יהודי גלו לגירושים האכזריים הללו, בצל הפרעות הר־דיפות האכזריות.

גם בסערות הימים הקשים הללו עמלו גדולי התורה בכל דור ודור ביהדות גרמניה לבסס ולהעמיק את מרכזי התורה ללא קשר עם מאורעות הימים מבהוקת המהר"ם מרוטנבורג או המהרי"ל לא היו נהדים בעבלם. בהקדמה לספר "האגודה" מספר לנו כתוברו רבי יעקב ברבי יהודה מלנ־דאו על נסיונותיו להחזיר את עטרת יהדות אשכנז לישנה "להטביע שפע לרוב תלמידים לאלפים". בתקופה ב־אחרונה, בטרם עבר מרכז התורה וההלכה לפולין עשו רבי יעקב מ־ווילה ובני דורו, ואחריו רבי ישראל מברונה ועמיתיו, רבני אשכנז מאמ־צים רבים להחזיק מעמד, לקיים י־שיבות ולהרביץ תורה חרף הסבל ה־תלאות המרובות, הם לא העלו ע־דיין על דעתם כי עוד מעט ויקום מרכז תורה הלכה לדורות בפולין השכנה אבל בהרדה מוצדקת הבינו על דלדול תורה ותופסי ישיבות ו־לומדי תורה, על ירידת קרנם של נושאי דגל התורה, מעטת הישיבות שנשארו בגרמניה, גדולי תורה בודדים פה ושם, גולה מעטירה זו, עמוסת סבל ובעלת עבר מפואר שטרה על כבודה ועל יהודה במשך יפים הרבה אבל, כה הגבירה עבר ליהדות פולין השכנה, ממנה יהד וממנה קיבה ל־הוראה ולתורה בישראל במשך דורות הרבה.

> **הוד הזהב וירידתה של יהדות אושטרייך**

גדולי פולין לא שמעו לשיבת גר־לה גרמניה, להיפך, הרמ"א כותב ל־תלמידו רבי צבי הירש עלאסר "ש־בואהי בשמעי שלומך וביאתך לשלום אף כי אמרתי שהשאר בארץ אשכנז להיות להם למורה באתר המקומות" (שו"ת הרמ"א סימן צ"ה). גדולי פולין, הרמ"א והמהרש"ל ראו עצמם ממשיכי מסורת של יהדות גרמניה, קבעו הלכה אך ורק בהתאם למנהגם של גדולי יהודת אשכנז שקדמו להם. לא בהם האשמה לירידת קרנה של גולה גרמניה והעתקת מרכז התורה לפולין, אבל הדבר לא מנע דברי פולמוס חריפים שבאו לידי בטוי ב־ספרו של רבי חיים מפרידבורג "וי־כוח מים חיים" שעיקרו ויכוח ב־הלכה עם הרמ"א.

אבל, לא רק גולת גרמניה ירדה מגדולתה בטרם עלתה פולין למעמדה הבכיר, גם גולת אושטרייך שידעה תקופת פאר, תור זהב של תורה ו־הוראה תוסלה בדמה, סיימה את תפ־קידה וכאילו פנתה מקומה לפולין ש־כינתה. כמאת שנה התקיים באושט־רייך מרכז לתורה ולהלכה, רבנו מר־דכי מוכיר בספרו את רבנו טוביה (המרדכי סימן התלי"ן, יתכן והוא ה־מוזכר בתוספות בבא קמא דף פ"ט ע"ב), לראש גולת אושטרייך נחשב רבנו יצחק מוינה, בעל "אור זרוע", שקבל תורתו בגרמניה ובצרפת, פעל בתקופה קשה, עקובה דם וסבל, נפטר בשנת כ' לאלף הנוכחי, עת בו שתו יהודי אשכנז את כוס התרעלה של שמדים וכאב. רבנו יצחק הקים בוין רב פאר, מרכז תוסס לתורה שמצא ממשיכיו בבנו, רבנו חיים, באחיו, רבנו אביגדור ברבי אליהו הכהן בעל "שערי מוטרי" ורבנו אליעזר ברבי אליהו הכהן ובנו מאיר, מהר"ם מ־רוטנבורג שנדד לגרמניה וממלאי מ־קומם, רבי נסים גוטכן ורבי משה ברבי גמליאל.

באושטרייך צמח וגדל רבנו מרדכי, מגדולי הפוסקים ועמודי הוראה ב־ישראל, מצאצאי הראבי"ן שנדד לגר־מניה ושם נעשה לתלמיד מובהק של רבנו מאיר, מהר"ם מרוטנבורג.

בנירנבורג שבגרמניה קבע רבנו מרדכי את מושבו עם אשתו, בת רבנו יחיאל מפאריש קרוב למשפחת ניסיה, רבנו יצחק מקורביל, בעל הסמ"ק ורבנו מאיר הכהן בעל "הגהות מיי־מוני". ביום כ"ב באב, שנת צ"ח ל־אלף הנוכחי נהרג רבנו מרדכי בידי גדודי המרצחים של הצורר ריננד־פלייש בנירנבורג, יחד עם אשתו ו־חמשת בניו (לפי גירסה אחרת היה זה בשנה ה' נ"ח, גירסה שלישית קובעת את שנת ה' — ע').

וממשיך במסורת זו רבנו מאיר הלוי, מהר"ם בר ברוך, יליד פולדה שבאש־כנז שכיהן כרב בערפורט ובפרנק־פורט דמיין ומשם עבר בשנה קי"ט לוינה, כראש רבני אושטרייך וכי־ראש מורית. המהר"ם מילא תפקידו ללא פרס ותמורה, כהתנו של עשיר יהודי וינה רבי דוד שטרס, שדאג ל־מחסורו. בימיו ירדו הישיבות שבגר־מניה מגדולתן וישיבתו בוינה הפכה לתל תלפיות של הגולה כולה, אליה נהרו צעירים מכל מקום. מהוהן הרב שירש מהוהנו העשיר החזיק את ישיבתו במגדו כסף רב לצדקה ולמ־צשי הכה.

מהר"ם בר ברוך, או בכינויו הר־בי"ה הידש את ה"סמיכה" מימים ע־ברו והעניק תואר "מורנו" לסמוכים על ידו. רבני ספרד וצרפת התנגדו לצעד זה, ההתנגדות לא השפיעה על הרבי"ה.

לישיבה הגדולה בווינר־נוישטאט של מהר"ם הלוי נהרו עילויים צעירים שנעשו ברבות הימים לעמודי הוראה בישראל, אם זה רבי אברהם קלויזנר, ממלא מקומו של מהר"ם הלוי או ר' הלל הזקן מערפורט, ר' יעקב מולין, המהרי"ל, ראש הפוסקים בדורו ועוד.

המהרי"ל העריך עד מאד את גדולי אושטרייך, על רבי שלום ברבי יצחק זעקיל, ראש מתיבתא המכונה שר שלום מוינה אמר כי לא נפל מרבו יעקב, בעל הטורים בידיעותיו, את רבי יעקיל מאינרא, מרבני וינה הוא מכנה בשם "המאור הגדול שב־אושטרייך" שניהם מתלמידי מהר"ם בר ברוך הלוי שנסמכו על ידו, וכן רבי יצחק איזיק מטירנא שליד פרס־בורג, תלמיד רבי אברהם קלויזנר והכרו של מהרי"ל, ששימש ברבנות ימיו כרי"מ בווינר נוישטאט.

מהרי"א או מהראי"י, הוא רבי יש־ראל איסרלין בעל "תרומת הדשן" פיים למעשה אם לא להלכה את שורת גדולי אושטרייך, תלמידם של רבי א־הרן בלומלין הי"ד, שנהרג על קידוש השם, רבי נתן מאיגרא ורבי שגה משלילזיא. מקרעצמיר שבמבהרין מו־צאו של מהרי"א, שם פעל אביו־אבי, רבי ישראל בעל "הגהות אשרי" על הרא"ש, אבוי, רבי פתחיה מקרימשא, מרבני וינה שימש גם הוא כמורה לבנו הנגדל, שאת רבי יוסף מאיפרי־ציג, רבו של רבי יוסף קארו, בעל "שולחן ערוך" ומגדולי יהודי הבורה, גולי ספרד החשיבו כראיש, כאחד מגדולי ההלכה בין הראשונים והאח־רונים.

רבי ישראל נולד בשנת קי"ב ד־מעורי סבל הרבה וכל חייו שורה ארוכה של תלאות וסבל, יגון וכאב. מרבית שנותיו שימש כראש ישיבה וכראש הרבנים באושטרייך, שמשיך במסורתם של בעל "אור זרוע" ומהר"ם בר ברוך, מהרי"ל ואחרים, כאחרון בשרשרת, אחונה של מאורי ישראל עיצרו את הוד הזהב ביהדות אושט־רייך.

חסיד ועניו אמת היה מהרי"א, קבל יסורים באהבה ועמל להרביץ תורה ברבים אוכן עד לפטירתו שימשה י־שיבה חינוך נוישטאט כאבן שואבת למאות ולאלפי צעירים, שבע צער וכאב נתקבל רבי ישראל איסרלין בשנה רי"ב לישיבה של מעלה, הש־פעת הלימוד האושטרי חדר לכל מ־קום, המהרי"א העבירו לאשכנז, ב־הרי"א המשיך במסורת זו באושטרייך עצמה.

בשנת קי"ע ועד לשנת קפ"א החלה גזירות. וינה הפרות והאיומות, ג־זירות שמד מלוות מעשי רצח איומים, מעשי אכזריות מסמרי שערות ראש, גדולים וטובים נפלו בחרב המרצחים, ובראשם רבי אהרן בלומלין, דודו ו־רבו של המהרי"א.

המנים קושר שם שמים בימים ההם באושטרייך — כדברי המהרי"ל, "ארץ הדמים על דם קדושים וט־הורים אשר נשפך בתוכה הי"ד", ר' עמוד יהודי אושטרייך בנסיונם המה הקשה, גם נשי ישראל קדשו שם שמים ברבים בשמחה יצאו במאכלות ליד המוקדים שהקימו המרצחים צמ־אי דם, כבמחולות, לעת מבלות על־תופת, צעקת גיל "שמע ישראל" בקעו ממקורי האש, המפלטים מהאש גורשו באכזריות או בחטפו לשמה ולהמרה בכוח, רק בוינר נוישטט נש־ארו יהודים לפליטה, משפשלים ומ־דוכאים, אומללי אימה.

עשרות שנים בטרם הקים רבי יעקב פולאק את מרכז התורה הגדול בפולין, החל אור התורה שבקע מ־אושטרייך לדעך, גולה השכינה את מקלה והרעילה ונדדה שוב למקום חדש. גולה אחר גולה בלתה יהודה, מארץ ישראל יצאה לאשור, לבבל, גדלה ברבות הימים לאמריקא, הגיעה לספרד, עברה לצרפת, הגיעה לגר־מניה, הגיעה לאושטרייך, אשר לא נשארה שם, שתתה את כוס הזעם עד תומו המשיבה להשלח גלות בצ־פות, לפולין, לא פלל איש כי אכן יקום מרכז חדש להורה ולהוראה, על הרבות גאון תפלת ... באושטרייך, ונראה ששים לא ידע להסביר ... [illegible]

פגישת משלחת אגודת־ישראל עם המלך חוסיין

פרק היסטורי נוסף ממסעות הימים ההם

פרשת הפגישה הנדירה והדיה ✶ עלילות שווא ואוירת הסתה ✶ הזמה והשקטה ✶ אותם הסילופים גם בימינו

מאת שמואל אבישי שטוקהמר

היה זה ביום ראשון בשבת, י"ט לחודש אדר א', שנת תרפ"ד. המקום: הכפר שונה, שליד רבת־עמון. כאן התמקמה פמליתו הגדולה של המלך חוסיין, שליט חג'אז, בעל הסמכות הגדולה ביותר במלכויות הערביות, אשר בא לביקור אצל בנו, האמיר עבדאללה, ראש אמירות עבר־הירדן.

במקום — אשר בשטחו פרושים אוהלים גדולים, כשבמרכז מתנשא האוהל המלכותי הענק רב־הפאר — ניכרת תכונה רבתי. משלחת נכבדה באה לבקר אצל המלך. כבר מורגלים כאן במשלחות — מבני עמים שונים. ביקרו כבר במקום, למשל, חברי פרלמנט אנגלים וראשי השלטון המנדטורי בארץ ישראל ("פלשתינא — א"י") מזה, ומנהיגי הציונות, כד"ר וויצמן וחבריו, מזה. אך משלחת זו—מיוחדת במינה. בראשות המשלחת בולט רב ישיש, שזקנו יורד על פי מידותיו, בעל פנים קורנות ועינים פקחיות, ומלוויו — שלושה: שניים מהם, גם הם בעלי קלסתר ולבוש רבנים, והשלישי נראה כדיפלומט לכל דבר — זקנקן קצרצר, גזוז בקפידה, עוטר את פניו בעלי המבט החד והנמרץ, והינו לבוש פראק חצוי מא־חוריו, כשלראשו צילינדר עגלגל.

היתה זו משלחת מטעם אגודת יש־ראל בארץ ישראל, בראשותו של ה־גאון הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, בלווי מזכיר "ועד העיר ה־אשכנזי" (בהסת ועד זה לבה או "ה־עדה החרדית"), בהנהלת ראשי אגודת ישראל" הה"ג ר' ראובן שלמה יער־גרין זצ"ל; ה"ספרא דדייאנא" הגאון ר' אברהם חיים נאה זצ"ל; ומארגן המשלחה והרוח החיה בה — פרופ' יעקב ישראל דהאן הי"ד.

בירוגעת בארגונה של הבר־המשלחה איותה התכונה של הגלה. אכן — בתה רב עברו, בהכנות הרבות וההתחבות לפגישה זו. שהוכן־כבהן נעשה בהסאי. החשש גדול היה פן י־וודע הדבר לראשי ההנהגה הציונית, שבתואי העקה הכל — לו הודע — בכדי להכשיל את הפגישה בטרם הת־קיימותה. עכשיו שהם נמצאים כבר כאן, ברוך ה', השים הם תחושת הרווחה בלבבם, והם כולם תפילה שיצליחו בשליחותם הקדושה — להביא דבר היהדות החרדית העצמאית בארץ הקודש לפני השליט הערבי, שכל מלכי מזרח וכערב אבים לפתחו, ובידו הכפתה לשבב הפוליטי באזור המזרח התיכון.

התזכיר ההיסטורי

רושם כביר עשתה הופעת המשלחת הנדירה על המלך חוסיין ופמליתו, ש־קיבלה בכבוד גדול. המלך הרכין קמעא את ראשו, וכל הנוכחים לבשו הבעה רצינית, כאשר הרב הישיש ברך, בשם ומלכות, ברכה "אשר נתן מכבודו לבשר ודם", שתורגמה מיד לערבית ע"י שר החוץ בממשלת חו־סיין, השייך פואד אל־כטיב.

לאחר הברכה נטל המלך את הרב והושיבו לידו, בראש השולחן, בס־לון המפואר שבאוהל המלכות, ומשני צדיו התיישבו חברי המשלחה הא־גודאית מכאן, ופמליית המלך מכאן. רגעים כספר התלויה המכובדים ביניהם ברכות שלומים ושיחות־ידידות, ואז הוגש למלך תזכיר מיוחד, בו פורש הענין שלשמו באה המשלחה למקום. התזכיר היה כתוב עברית וערבית, באותיות מיוחדות בדיו זהובה.

שר־החוץ, השייך אל־כטיב, נתבקש ע"י המלך להקריא את תוכן התזכ־יר. השר קם, וקרא את הדבכה שהיתה בארמון, בקריאת התזכיר, בעו־בית כמובן.

וכה נאמר באותו תזכיר היסטורי, בעברית:

"לכבוד הוד מלכותו האשמית, המלך חוסיין בן עלי הראשון, מ־לך חג'אז המרומם, יר"ה.

"הוד מלכות!

"בשם ה' א־ל עליון קונה ש־מים וארץ.

"הננו מתכבדים להתיצב לפני הוד מלכותו בתור באי־כח ההס־תדרות החרדית העולמית "אגו־דת ישראל" והעדה החרדית ב־עיה"ק ירושלם, המאורגנת תחת שם "ועד העיר לקהלת האשכ־נזים". שהיא חטיבה חשובה ה־עובדת יחד עם אגודת יש־ראל העולמית, לכל מטרותיה.

"בשם ההסתדרות זו, ובשם העדה החרדית הנזכרת, הננו מתכבדים לקדם בברכה חמה ועמוקה את הופעת הוד מלכותו בתחומי ארץ הקודש. מלך מלכי המלכים ירום כסאו וינשאהו למעלה, ויפתח ב־ינו בדק להצלחת כל החוסים בצלו.

"אגודת ישראל היא הסתדרות מאורגנת של היהודים החרדים בכל העולם, המונה למעלה ממליון חברים רשומים, והיא יכולה לה־ביע את קבוצת המספר עוד יותר גדול של יהודים חרדים, אשר עוד טרם המאורגנים בה, אבל הנם בני דעה אתה. במטרתה לסי־דור על דבר הצבון התגבר של עם ישראל והורה, הכחבה המסורה, בקדושתו ובטהרתו, ולפתור ברוח התורה והמצוה את כל השאלות העומדות על הפרק בחיי כלל ישראל.

"הסתדרות אגודת ישראל היא בלתי תלויה בשום הסתדרות יהו־דית אחרת. הכנסיה הגדולה ש־היתה בחודש אלול העבר בעיר וינה, אשר בה השתתפו גבורי היהדות החרדית, גדולי התורה וראשי עם ישראל בכל אפסי ה־בל, הצהירה גלוי שהיא איננה מוסרת שום ייפוי־כח לשום הס־תדרות אחרת לדבר בשמה או בשם עם ישראל כולו, והננו במו־הים איפוא שבכל עת אשר תבוא לפני הוד־מלכותו הודעה מיהו־דים בנוגע לעניינים הנוגעים לכלל ישראל, ימינו לתת הזדמנות גם לבאי־כח אגודת ישראל להופיע לפניו בתור באי־כח היהדות החר־דית.

"אנו מבקשים להוד־מלכותו ש־היהודים מתייחסים באהבה ואח־וה לשכניהם ותושבי הארצות ב־כל ארצות פזוריהם, וגם בארץ־הקודש, אשר לשלומה, שיבתה ובנינה אנו מתפללים שלש פעמים ביום, יש לנו מסורת כזו, ועל היחס הזה אנו חפצים לשמור גם בעתיד, ישוב הפזורות ארץ זו, כנשאת נפש מרכז שאיפת היהדות, לברכה ושלום כל הגזעים הטובים השוכנים בה.

"הננו מביעים כמובן את תק־ותנו הבטוחה שהוד־מלכותו יא־ציל מהשפעתו הכבירה לטובת היהודים הנמצאים בכל ארצות ע־רב.

"אדון העולמים יברך אותו ואת בניו היקרים וצבאיו, ועד רבות בשנים יזכה לראות באושר עמו. בימיו ובימינו תושע יהודה ו־ישראל ישכון לבטח, אמן."

יחסי ידידות

שר החוץ, השייך פואד אל־כטיב, סיים את הקראת תזכיר המשלחה ה־אגודאית. המלך חוסיין השיב ואמר שהוא מודע ליחסים הידידותיים ש־שררו תמיד בין היהודים והערבים, והוא רוצה כי יחסים כאלה יתמידו. כן אמר שהוא מבין היטב את הדרישה הצודקת של אגודת ישראל, כהסתד־רות שמבאית המייצגת חלק גדול ו־נכבד של העם היהודי, ולכן אמנם יתחשב תמיד, באגודת ישראל בכל בעיה יהודית, וכל בקשה שתוגש אליו מטעם אגודת ישראל — יעשה למלאותה.

סדר־יומה של המשלחה האגודאית היה גדוש. לאחר הפגישה הרשמית הראשונה עם המלך ופמליתו, ביקרה המשלחה באהלו של בן המלך, הנ־סיך עלי, ולאחר־מכן הסבו חברי המשלחת לשולחן המלך לארוחת צ־הרים מלכותית מיוחדת שנערכה לכ־בודם. בהתחשב במשלחה החרדית — לא הוגש בארוחה זו תבשיל, כי אם פירות ומשקאות מתוקים. כבר ידע המלך, מהזדמנות קודמת של פגישה עם פרופ' דיהאן, אשר בא להכין את הביקור הנוכחי, כי אין יהודים חרדים אוכלים מפת נכרים — והוא כיבד עצה זו מאד.

אחרי הסעודה נתקבלה המשלחת לשיחה אצל האמיר עבדאללה, שיצא לקבל פניה מחוץ לאהלו, והכניסה פנימה בכבוד ובהדר. השיחה היתה לבבית. לפתע קם האמיר וביקש מכל הנוכחים שיקומו גם הם — סימן ל־הודעה מלכותית. ואכן הוא מסר כי אביו ביקש להעניק לרב את אות־הכבוד המלכותי הערבי הרם ביותר, הוא ה"איסתיקלאל", לאות הוקרה ו־ידידות מטעם המלך למשלחת האגו־דאית בכלל ולרב הגדול בפרט. כמו־כן נתכבד הפרופ' דיהאן, כמארגן ה־משלחת, בלבישה כפיה ועביה מוזה־בת — גם זה אחד מאותות־הכבוד של הערבים. לאחר הענקת האותות ולחי־צות־הידיים למקבליהם — חזר האמיר על דברי אביו המלך, להאריך בחשי־בות היחסים הטובים בין הערבים ל־יהודים, תוך הבעת תקוה כי כן יימ־שך גם להבא. עבדאללה הבטיח כי יבוא לבקר את הרב בהזדמנות הראשונה אשר יהיה בירושלים.

אחרי־הצהריים נתקבלה המשלחת לשיחה אישית עם המלך בלבד, בה נדונו שוב פרטי הדברים.

עם תום השיחות — שבה המשלחת לירושלים.

גלי הסתה

עד כאן תיאור־הדברים העובדתי של משלחת יהודית נכבדה שניהלה משא־ומתן, "ישיר" אם תרצו, עם הצמרת הערבית, על כינון יחסים תקינים בין היהודים לערבים. חברי המשלחת ה־אגודאית שבו לעיר־הקודש תוך הר־גשה כי השיגו הישג גדול ונכבד בכל המישורים. מצד אחד הביאו לפני המלך חוסיין את דבר היהדות החר־דית העולמית, שהופצה לנהל את חייה בדרכה־היא, ללא כל אפוטרופסות חילונית עליה, ומצד שני — העלתה לפני המלך את הבעיה היהודית־ערבית בכלל, ותרמה רבות, לדעתה, לקירוב הלבבות בין שני העמים.

אמנם חששו ראשי אגודת ישראל בארץ כי ביקור המשלחת יעורר רוגז בקרב המנהיגות הציונית, אך יותר משיערו — בא להם.

ימים בלבד לאחר שובם לירוש־לים, התפרסמה בעתון היומי "דואר היום", ידיעה בולטת, תחת הכותרת המרעישה: "שערוריה או נבלה זו", בה נאמר בין השאר:

"עפ"י השמועות של הדיר ד"ר האן הוכשרה הקרקע לנסיעה מלא־כות (משלחת) אשכנזית־חרדית לשונה, תחת ראשותו של הרב זוננפלד. המלאכות נתקבלה בסבר־פנים ע"י שלישי המלך, וכש־הוכנסה לאוהל המלכות, קם ה־מלך חוסיין ממקומו והושיב את זקן להרב זוננפלד ולשאר חברי המלאכות. בעת להוצאת היד שבין הישישים ולנו דמעות מעיניהם, ועיניהם נתנו קולם בבכי עצור, וההבדל שבין שניהם היה בזה, שהמלך חוסיין בכה מרוב שמחה על התזכיר האנטי־ציוני שעל ה־גשתו אליו הודיעו לו כבר יום קודם; בשעה שהרב הנכבד בכה בתוך כוסר־כליות על חלול־השם שהוא עושה באותה שעה באכלו קורצא על עמי' — — —"

גם היום, בקראנו ידיעה ארסית זו, הננו מתקוממים. קראנו וחזרנו וקרא־נו את התזכיר כולו, המובא לעיל בשלימותו, ולא מצאנו מוזכר בו אף פעם אחת שם ההסתדרות הציונית. וכאן מואשם הגרי"ח זוננפלד זצ"ל "באכלו קורצא על עמי"...

כמובן שידיעה זו ב"דואר היום" הס־עירה את הרוחות בישוב היהודי בא־רץ. אחרי "דואר היום" התחרו־ונוקו עתונים ציונים אחרים באותן עלילות הטופשות והסתה הפרות־רסן נגד אגודת ישראל והצבור החרדי בכללו.

התעוררה שוב בישוב אותה אוירה עכורה כמו לפני מספר שנים, כשד־האן אירגן משלחת אגודאית שביקרה אצל איל־העתונות הבריטי, הלורד נורטקליף, והביאה לפניו את דבר קיום יהדות חרדית עצמאית בארץ הקודש. אז סערה הארץ שבועות וחודשים בגין "החוצפה הגדולה" של היהדות החרדית להתייצב בעצמה, לבדה, בפני נציגים ביום רם־מעלה, "זכות" שרק ראשי המנהיגות הצי־נית החזיקו לעצמם. רק לאחר פרסום "אגרת גלויה" של הגרי"ח זוננפלד זצ"ל, באותו "דואר היום", בה לקח הגרי"ח על עצמו את האחריות ל־שיגור המשלחת — שקטו הרוחות.

עתה שוב התעוררו רוחות־הסערה. באותן מטבעות־לשון: החרדים "מל־שינים", "מוסרים", "בוגדים", וכדומה. אך שונה היה עכשיו מצבה של אגודת ישראל — לטובה. אז ב"פרשת נור־טקליף" לא היה לה ליהדות החרדית בארץ עתון עצמאי משלה, כך שלא יכ־לה להתגונן ולהשיב מלחמה שערה, ורק לאחר התלבטויות רבות החליט הגרי"ח זוננפלד זצ"ל לפרסם את אגרתו הגלויה בעתון חילוני — מש־ום "פיקוח נפש".

תשובה כהלכה

אך עתה היה לאגודת ישראל את בטאונה "קול ישראל" — שאמנם החל להופיע בעקבות פרשת נורטקליף — אשר הופיע בהדר שבועי. כשפורסם ב"קול ישראל", בסוף השבוע בו הת־קיימה הפגישה עם חוסיין, התוכן המלא של התזכיר שהוגש למלך — הוזו בהם המעונים שבין המנהיגים הציונים מקיטרוגם. אמנם הודוה להם העובדה שהיהדות החרדית איננה נז־קקת להם ולשכמותם ומנהלת בעצמה את מהלכיה — אך נסתתמו טענותיהם למקרא הנוסח המפורש בו נוסח התזכ־יר. אולם העתונים הציונים שמצאו בהסתה, לא במהרה רצו להתנער מ־מנה. הסביר זאת רבי משה בלוי זצ"ל, במאמר ב"קול ישראל", תחת הכותרת "אל המתרגזים":

"הבעו בעצמכם: אגודת ישראל עשתה צעד מסוכן, כלומר: צעד המעמיד בסכנה את שלטון היחיד של הציונים על היהדות החרדית, וצריכים להבטיח בכל מחיר ש־אגודה זו לא תרהיב עוד לעשות צעדים כאלה, לפחות בעתיד... ואיך מבטיחים זה? הצעה נויא פשוטה: מגייסים גבדה את דעת־הקהל, מכריזים על בגידה נוראה, מסתכסים על עתונים ערבים, מ־בדים דברים מן הלב, מבעירים מדורה, ובקול מקריש אוזנים צו־עקים: "בוגדים! מלשינים ו"י, מנ־נפלים, מבוזים, מאיימים. הכוונה להפחיד את עסקני אגודת ישראל, להכניס מורך בלבבם, והמטרה — שבהזדמנות שניה הפחד כבר ירתיע את האגודה מפעולה כזו...

... וכשהשגת מטרה זו בחוצה הרי כבר כל האמצעים כשרים הם. שמא תאמר: שקרים, כזבים, סמיות־עינים, זיוף? — הכל מו־תר, ובלבד ללמד ל"אגודה־ניקסט" פרק בדרך ארץ, למען ידעו איך הולכים אל המלך חוסיין...

לאחר שהוא ממשיך, בסגנון אירו־ני משחו זה, לתאר את התקפות ה־מנהיגות והעתונות הציונית, עובר רבי משה בלוי, בגליון הבא של "קול ישראל", "לדבר ברצינות", בהחרדות ובתקיפות, כדרכו:

"במטותא מכם, אחינו הציונים, אם באמת ובתמים חשבתם שזה־סה ע היא הנכונה, הבני מרשה לי להגיד לכם, ברוך־גלוי שאינ־כם אלא טועים, טועים גמורים, לא זוהי הדרך המובילה אתכם אל הבוקתן...

"היהדות החרדית בירושלים ה־נה כבר עתיקה משנים, החרדים הנם כבר אנשים בעלי הכרה ועמ־דה, וקול הקלפוסים ושפעת ה־סים אינם עושים עליהם שום רו־שם, וכל איומים בעל פה או בכ־תב, ביד או ברגל, לא יועילו ל־הניק בנו את רגשותינו, לא יש־פיעו עלינו לוותר בשבילם על העיקרים הקדושים לנו, אשר ב־עלהם מסרנו את נפשנו אלפים שנה".

והוא מסכם ומסיים:

"...הלכנו אל המלך חוסיין, והיטב חרה לכם, ובצדק חרה ל־כם — מפני שאמרנו שאגודת יש־ראל לא נתנה שום יפוי־כח לשום הסתדרות אחרת (הכוונה — הס־תדרות הציונית) לדבר בשמה או בשם עם ישראל כולו, שאין אתם הבעלי־בתים על כלל ישראל, ואין כלל ישראל צריך להיות נ־משוך בידכם לעשות בו כרצונכם, ועליכם לדעת מראש ולמפרע כי אם לא תטיבו את דרככם ותו־סיפו להדריך מנודה את היהדות החרדית, ותתאמצו לפרוץ פרצות בחומותיה, בסמכות של באי־הכח היהודים והאפוטרופסים היהודים של כל הישוב — אז נעצה מוכרחים למחות גם בעתיד נגד זה בכל תוקף — —

ואכן, מערכת ההסברה של "קול ישראל" עשתה שלה במלואה ובה — ולאחר זמן קצר, יחסית, שוב שקטו הרוחות עליה מעל פני השטח. הת־ברנה גברה במידה מסויימת, וגם החוג הציונים ועתוניהם השתכנעו כי — א) צעד התזקפה היא הסרת יסוד, לכן מי שקרא בעיון את התזכיר ש־אגודת ישראל הגישה למלך חוסיין, נוכח בעליל שאין כאן כל בגידה ומלשינות... וב) לא יוכל איש לשלול מהיהדות החרדית העצמאית המאורגנת באגודת ישראל את יש־שתה בכל מקום שהוא.

(המשך בעמוד 6)

המודיע ד.

مكان الأصل

חגיגת חנוכת הבית לכולל אברכים בבואנוס־איירס ע"י אגודת־ישראל

לפני מספר שבועות התקיימה בבירת ארגנטינה — בואנוס איירס חגיגת חנוכת הבית של הבנין החדש שנבנה עבור כולל האברכים הישיבה בעיר זו. שהוקמה אשתקד באמצעותה של אגודת ישראל על ידי הנדבן הברזילאי מר אליהו פרדנשטיין.

המסיבה המפוארה צויינה כיוצאת כה הכלל בהיסטוריה של הגולה היהודית בארגנטינה.

אל המסיבה הגיע במיוחד הדייר האמריקאי של הוועד הפועל העולמי של אגודת ישראל הרב ד״ר יצחק לוין. על בואו של הד״ר לוין לארגנטינה בישרו העיתונים הארגנטינאיים הגדולים ״לה נאציאן״, ״לא פרענסא״ ו״לא לראזון״, שבאותה הזדמנות העניקו סיקור רב לפעולות אגודת ישראל העולמית. ר' עבודת הרב ד״ר י. לוין כנציגה של ההנהגה ליד מוסדות האו״ם.

בחגיגת חנוכת הבית השתתפו כ־מב אלף איש, הרחוב והרחובות הסמוכים של בנין הישיבה נסגרו לתנועה. צירי בואנוס איירס שלחה את הה־זכורה הצירונית להנציגים את החגיגה שהחלה בטקס של הכנסת 10 ספרי תורה ״בית החדש״.

הרב ישראל גוטנים ראש ״היכל התורה תוזן איש״ פתח את המסיבה. כן בירכו ראש הקהילה של בואנוס איירס כר רייכברג הרב הספרדי של באנוס איירס החכם הרב שבת, נציג אגודה ישראל בברזיל הרב ה״ג פ־ריוואלסקי, שהגיע במיוחד למסיבה בי־סן פאולו, וכן מר מיטורקוב הנציג של הקונגרס היהודי באמריקה הלטינית.

את הנאום המרכזי נשא הרב ד״ר יצחק לוין שהתעכב על גדולי התורה בארצות השונות עד שהגיעה גם ל־ארגנטינה. הוא ציין את הזכויות ה־גדולות של יו״ר אגודת ישראל בא־רגנטינה. הוא ציין את הזכויות ה־שבמסירות נפש הדריך ופעל למען התורה עד שזכה למעמד זה. הוא גם הודה לנדיב ר' אליהו גערדענשטיין שבדברי הסיום שהשמיע ביוצא את ש־בוטו שזכה לפעול למען תורה ויה־דות.

ראש הישיבה, הרב שמואל אריי ל־פרין, דיבר על ההתקדמות הרבה של לימוד התורה בארגנטינה. כן הוקרא מברק ובו דברי הברכה החמים של הגאון רבי אליעזר שך ראש ישיבת פוניבז' בבני ברק.

המסיבה נסתיימה בקביעת המזוזה בבנין הנהדר על ידי חשובי העיר.

כבוד התורה וכבוד אגודת ישראל היה לשיחת היום של כל יהודי בו־אנוס איירס, גם בקהילה האשכנזית ואף בקהילה הספרדית.

בישיבה מיוחדת קיבלה הקהילה את פני האורח הגדול הרב ד״ר יצחק לוין וביקרה את הד״ר קוגיעלסקי ואת א־גודת ישראל על המאורע הבלתי רגיל.

יומיים לאחר חגיגה זו התקיימה ה־סעודה השנתית של אגודת ישראל ב־״היכל התורה״ בהשתתפותם של 450 איש וביניהם חשובי הציבור של בו־אינוס איירס, בסעודה זו העניק הרב ד״ר י. לוין תעודה זכרון מוזהבת ל־נדבן ר' אלי' גערדענשטיין שבדמעות אושר בפיניו תורה עבור הכבוד ה־גדול.

הרמטכ״ל העניק את אות המלחמה לפצועי צה״ל

הרמטכ״ל, רב אלוף מרדכי גור, העניק אתמול את אות מלחמת יום הכיפורים לפצועי ונכי צה״ל, במרכז השיקום בבית החולים תל השומר.

הרמטכ״ל, הגיע למועדון במרכז השיקום בלווית קצין רפואי ראשי, תא״ל ד״ר קורדובה. ולאחר שהעניק את אות מלחמת יום הכיפורים למס־פר מפצועים הכים. שוחח עם הרמט־כ״ל על פציעותיהם. (ל.ע.מ.)

ועדת מעלות ממשיכה בעבודתה

הוועדה שמונתה על ידי שר החינוך והתר־בות לבדיקת שאלת כשרותם לשמש בהוראה של שני המורים שבמלכד בבנין בית הספר במעלות כעת ששהו־בו תלמידי צפת ולאחר שהמחבלים השתלטו עליו — המשיכה ביום ב' ב־עבודתה.

בוועדה חברים עו״ד נפתלי ליפשיץ מחיפה (יו״ר), מר אריה סימון, מנהל כפר הנוער בן־שמן והרב עזראן, רמה של קרית מלאכי.

ביום א' שמעה הוועדה עדויות מפי התלמידים שניצלו במעלות, ושסי־פרו על התנהגותם של המורים בעת השתלטות המחבלים על בנין בית־הספר במעלות. כן שמעה הוועדה את השגותיהם של הורים שבניהם ניספו במעלות, התובעים להרחיק מהוראה את שני המורים. אתמול ביקרה ה־ועדה בביה״ס במעלות. (צ)

נסתיים קורס קציני חיל רגלים

—מסדר סיום קורס קציני חי״ר נערך אתמול באחד מבסיסי ההדרכה של צה״ל.

קצין צנחנים והי״ר ראשי, התא־אלוף דן שומרון, אשר קבל את ה־מסדר, ברך את המסיימים והשק את דרגותיו של המצטיין סג״מ משה סמולנסקי. (ל,ע,מ,)

אלופים (מיל.) נגד שידורים ביום כפור

האלופים (מיל.) ח. הרצוג וי. גביש אמרו ביום ב', כי אין צורך להפעיל את השידורים ביום הכיפורים, פבדלת הבינות תעכאיות, וגם אי הפעלת השידורים ביום הכיפורים אשתקד, בזמן פרוץ המלחמה, לא גרמה נזק.

בראיון בגלי צה״ל אמר אלוף (מיל.) ח. הרצוג, כי אם היתה הצטברות ידיעות על מצב דומה לזה שהיה ערב יום הכיפורים אשתקד, הופעל הנהגת השידור. גם אשתקד הופעלה התחנה מיד עם התחלת המלחמה, ואף ניתנו הוראות כוננות ערב יום הכיפורים.

אלוף (מיל.) י. גביש אמר, כי זו טעות לחשוב שקרה מה שקרה ביום הכיפורים אשתקד בגלל אי הפעלת השידורים. ״לא בעיית הגיוס של יום הכיפורים היתה הבעיה, אלא אם התכוננו ל־גייס כחות לפני יום זה. שיטת הגיוס לא חייבת להיות רק פומ־בית, ויש גם שיטות אחרות, לא נגרם נזק בגלל אי הפעלת ה־שידורים באותו יום, וכאשר נתברר המצב הופעל הכל״. — אמר.

״אין ללמוד לקח כזה, שבכל יום כיפור יש להחזיק את השידו־רים פתוחים. צריכה להיות כוננות, וצריך להבטיח אפשרות של פתיחת שידורים ומסירת הודעות, אין לכן להתהפך לדברים שו־ליים, שלא הם היו הקובעים הפצים הדובר.״

עובד הגיש תביעת נזיקין בסך מיליון ל״י

—תביעת נזיקין בסכום העולה על מליון לירות הוגשה בימים אלה ל־בית המשפט המחוזי בת״א ע״י עובד של חברה שנפגע קשה בתאונות דר־כים לפני חמש שנים. התובע א. קולו, נסע ממקום העבודה הביתה במכונית שהיתה נהוגה בידי עובד אחר של החברה בה הוא עובד. מר קולו טוען בתביעתו, שהוגשה ע״י עורך הדין אברהם פריימן, כי כתו־צאה מהתאונה הוא סובל מנכות לצ־מיתות בשיעור של 46 אחוזים ואינו מסוגל עוד לעבוד מחמת הפגיעה ה־בגפגיות הקשות. התובע הוא סייה במקצועו, אב לארבעה ילדים.

בשם הנתבעים טרם הוגש כתב הגנה, התובע הגיש בקשה לפטור מאגרה, בטענה שאיננו מסוגל לשלם את אגרת בית המשפט.

הוא הגיש את התביעה נגד מעבידו חברת הביטוח שביטחה את המכונית בה נסע. כמו כן מכוונת התביעה גם נגד הקרן לנפגעי תאונות דרכים ״קר־נית״ קרן זו הוקמה ע״י האיגוד הישראלי של חברות הביטוח במטרה לפצות נפגעי תאונות דרכים במקרים מיוחדים, כגון תאונות ״פגע וברח״.

קרב גבורה בגולן שפורסם לראשונה לפני שבוע:

200 שיר ונאים ב־50 טנקים בלמו 550 טנקים סוריים ל־16 שעות

בלחימה עיקשת, שבה איבדו לכוח 84 חיילים, הצליחו השריונאים לגשר על הפער הקריטי שנוצר בין פריצת המערך הסדיר של צה״ל לבין הגעת יתרת כוחות שריון של מילואים.

— מאת אריה מאיר — [illegible] —

200 שריונאים נועזים שאיישו כ־50 טנקים הצליחו לעצור ולבלום במשך קרוב ל־16 שעות כ־550 טנקים סוריים שאיימו לפרוץ אל המעברים לכנרת, לצפון את הגליל ולנתק באמצע של ישראל, במלחמת יום הכיפורים.

פרטים על קרב גבורה זה, בו נהרגו ונפצעו רבים מלוחמי הכוח, נמסרו לראשונה השבוע, במבצע שקיי־מו כמה משריונאי היחידה לציון יום השנה הראשון לפרוץ מלחמת יום הכיפורים.

השריונאים, אנשי יחידת המילואים הראשונה שע־לתה לרמת הגולן עם פרוץ הקרבות, איבדו 84 מח־בריהם־לנשק בקרב הבלימה האכזר ובאלה שבאו ל־אחריו.

בלחימתו העיקשת הצליח הכוח לגשר על הפער הקריטי שנוצר בין פריצת המערך הסדיר של צה״ל לבין הגעת יתרת כוחות שריון המילואים, שהחל ל־זרום לגזרת הקרבות רק ביום א' בשעות הצהריים.

אנשי היחידה, שהיא בין הוותיקות בצה״ל, היוו את התגבורת היחידה בכל מרכז רמת הגולן והדרומה, מקום בו התרכז עיקר מאמץ הפריצה של האוייב ה־סורי. ראשוני השריונאים עלו עם כליהם לרמה עוד במוצאי יום הכיפורים בבלי שהיו להם כל ידיעות על הנעשה בשטח. רק כשהגיעו התבררה להם תמונת המצב. חלק אחד של הכוח הכה את הסורים שעשו לעבר הכנרת בציר יהודיה, חלק אחר הציב חסימה בציר המרכזי היורד לדרום הרמה ולעין גב, בגזרת אל על. בצד שיתית הכוח עצרה את הפריצה הסו־רית בתנאי ההטייה, לא היתה מעלה גדולה. זאת תוך כדי קרב אכזר בו היה יחס הכוחות 1 ל־10. כאשר התחמושת הלכה ואזלה נכתשה היחידה וכלי אחר כלי החלו להיפגע ולצאת מכלל פעולה, כשמספר הנפגעים הולך וגדל מדקה לדקה.

אף על פי כן החזיקו האנשים מעמד משום שידעו כי הם מהווים בשלב זה את החיץ היחיד בין הכוחות הסוריים הפורצים לבין העורף שנשאר חשוף.

רק ביום א', כאשר החלו להגיע התגבורות של יחי־דות אחרות ודהרה כוחות אותה יחידה, הוקל הלחץ במעט.

לאנשי היחידה עבר מפואר עוד במלחמה קודם דששת הימים בה נטלו חלק בכיבוש השומרון, שכם וחלק ברמת הגולן, לוחמי הכוח שלא נפגעו הצטרפו לחבריהם ליחידה, שיזה השתתפו בפריצה למובלעה.

מוסקבה: רק בעזרתנו יזכו הערבים לויתורים

ברז'נייב קורא להמשיך את הפגת המתיחות בין המעצמות

מוסקבה שויב — מנהיג המפלגה הק־קומוניסטית הסובייטית ליאוניד ברז־נייב אמר אתר ליום ה' כי ברית המו־עצות מצפה שארה״ב תמשיך במדיני־ות הפגת המתיחות בין שתי המעצ־מות, לאחרות השינוי שחל במנהיגות בבית הלבן.

ברז'נייב דיבר בקבלת פנים לכבוד המשלחת ההונגרית בראשותו של יא־נוס קאדאר הביקורה עמה בברית ה־מועצות היה זה נאומו הגדול הרא־שון על ענייני מדיניות החוץ מאז הת־פטרותו של הנשיא ריצארד ניק־סון.

ברז'נייב אמר כי השינוי לטובה ש־חל ביחסי ברית המועצות וארצות ה־ברית הודות למאמצים הקונסטרוקטי־ביים של שתי הארצות זוכה להער־כה חיובית בברית המועצות. הוא ציין, כי החלפתו של ניקסון בנשיא גראלד פורד משכה תשומת לב רבה בעולם. ברית המועצות איננה מתער־בת כמובן, בענייניה הפנימיים של א־רה״ב, אולם אנו רחוקים מאדישות לגבי מה שיכול להשפיע על התפת־חות היחסים הסובייטיים אמריקנים, ברז'נייב בקיוה שלא תחול הפסקה ב־דרך להפגת המתיחות בין שתי המ־עצמות.

בנאומו נגע ברז'נייב גם בבעיית קפ־ריסין ולראשונה השמיע דברי ביקו־רת כלפי תורכיה. ״כל אחד חזה בת־בונה הבלתי מוסכמה, ששתי ארצות נאט״ו פנו לעבר מדינה קטנה, שאין לה אפשרות להתגונן ועשו אותה ל־זירת של התנגשות צבאית״ — אמר ברז'נייב.

עוד רמז ברז'נייב שבקרוב תכונס הוועידה ה־25 של המפלגה הקומוניס־טית של המפלגות הקומוניסטיות ב־ארצות ברית ורשה אינן התוקפות.

— על ארצות ערב להשתכנע על הכוונה הידידותית של בריה״מ, אם בר־צונם לכפות על ישראל להסכים לוי־תורים — נאמר ב״קומוניסט״, בבטאונה העיוני של המפלגה הקומוניסטית ה־סובייטית במאמר הדן במשבר במזה״ת.

כותב המאמר אומר, כי הוצאות שיתוף הפעולה הסובייטי ערבי מוכי־חות כי כאשר ארצות ערב שיתפו פ־עולה עם בריה״מ במאבקן למען זכוי־תיהן, היה להוקפנים הישראלים ניתוב הכרזון קטן יותר והם נאלצו להסכים לויתורים.

נרשמו לנשואין

הרבנות הראשית והמועצה הדתית ירושלים

גסים ציון בן מאיר רוק ישראל — ירושלים. אברבוך נחמה בת ברוך רוקה ישראל — ירושלים.

גגור (מזרחי) בנימין בן אברהם רוק ישראל — ירושלים. גבליאל דינה בת גבליאל רוקה ישראל — ירושלים.

בבקון צור (אליעזר) בן יצחק רוק מרוקו — ירושלים. כאראש (כאראשה) רבקה בת יעקב רוקה מרוקו — אשקלון.

רחנצוויג דב בן אביגדור רוק ישראל — ירושלים. כהן תמר אסתר בת שמואל רוקה ישראל — ירושלים.

עכרם יצחק ציון בן אברהם רוק ישראל — ירושלים. לוי לבנה בת בנימין רוקה ישראל — ירושלים.

כמורוי מאיר חי בן שלום רוק ישראל — ירושלים. אשורי שושנה בת יהושע רוקה ישראל — ירושלים.

רחמין (רחמים) משה בן רחמים (רחמין) רוק ישראל — ירושלים. מזיוה כוכבה בת אברהם רוקה מרוקו — ירושלים.

ביסן הרצל בן דוד רוק ירושלים — ירושלים. קסלסי (קסלסו) חנה בת יצחק רוקה מרוקו — ירושלים.

אילוק אלברט בן יוסף רוק מרוקו — ירושלים. מזרחי יוכבד בת דוד רוקה ירושלים — ירושלים.

צאלרינג יוסף בן חלף רוק בריה״מ — ירושלים. וינברג עינת (אניה) בת יעקב רוקה פולין — ירושלים.

בן עמי (בן הכו) חנניה בן אליהו רוק ישראל — ירושלים. קן דרור דפנה בת עובדיה רוקה ישראל — ירושלים.

סקורקיביץ שמואל בן נחום רוק ירושלים — ירושלים. גיטנבום פל־רחל בת זאב רוקה ירושלים — ירושלים.

שרביט יעקב בן חיים רוק ירושלים — ירושלים. כהן רחל בת מרדכי רוקה ירושלים — ירושלים.

כספי דוד בן אפרים רוק ירושלים — ירושלים. אבוש (עמיס) אסתר בת מרדכי רוקה ירושלים — ירושלים.

ארמון (קשעליצקי) ישראל בן דוד רוק גרמניה — ירושלים. רוזנשטייך אריאה בת גריגורי רוקה בריה״מ — אשקלון.

צוות אמריקני העוסק בפיתוח הנושא:

אנרגיית השמש תספק 20% מצרכי האנרגיה של ארה״ב

דיטרויט, מיחיגן, — אנרגית השמש יכולה לספק לפחות 20 אחוז מצרכי הדלק של ארה״ב בשנת 2020 — על פי נמסר ביום ד'.

צוות העוסק מטעם הממשלה ארה״ב בפיתוח אנרגית השמש ציין כי אם יושקע סך מאה מיליון דולר במשך עשר השנים הבאות לקידום קולטי חום זולים, הקמת מתקני איחסון ו־מזגני אויר, יצוידו אחוז אחד מבניני ארה״ב במערכות חימום וקירור על ידי השמש עד שנת 1985, עשרה אחוז יוכלו להסתמך על מקור זה עד שנת 2000 ו־30 אחוז עד שנת 2020.

הצוות המורכב מ־40 מדענים ומ־הנדסים הגיש את המלצותיו לוועידה העולמית לעניני אנרגיה, המקיימת כאן דיונים על צרכי הדלק של כדור הארץ במשך 30 השנים הקרובות.

הצוות סבור כי תוך חמש עד עשר שנים אפשר להפיק על בסיס מסחרי מערכות לחימום וקירור המופעלות על ידי אנרגית השמש.

יצויין שכמה בתים בארה״ב כבר מצוידים במכשירים לקליטת אנרגית השמש.(עיר)

סיווג ישובים שבהם חל פטור, 66% משכ״ל

משרד החינוך והתרבות ערך ר־שימה חדשה של ישובים, שתלמידיהם חל פטור משכר לימוד בסך 66 אחוז.

שר החינוך יזמין את נציגי ההת־יישבות הקיבוצית והמושבית כדי לדון עמם על העלאת שיעור השת־תפות בשכר הלימוד המדורג. על כך הודיע השר ליושב ראש ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, מר אברהם ש־כטרמן.

התקבלו המלצות מבקר המדינה בעניין הרצאות דיפלומטים

תיאסרנה הרצאות תמורת קבלת שכר

—על פי בקשתה של הוועדה לעני־ני ביקורת המדינה שתקבלה חוות ה־דעת של מבקר המדינה בעניין הרצ־אות של עובדי המדינה בארץ ובחוץ לארץ. לאחר דיון בנושא, הגיעה ה־וועדה לידי הסיכום הבא: —

1. הוועדה מקבלת את דעתו של מבקר המדינה, שבהתחשב במהותו של שרות החוץ וב־עיקר של השרות הדיפלומטי, יש מקום להגביל את ממלאי התפקידים בשירות זה אף ב־עניינים המהווים לעבודתם ב־ארץ. כן הראוי שעקרונית יה־נהג איסור כללי לקבל שכר תמורת הרצאה, והוא יחול על כל עובדי השירות הדיפלומטי השירות הקונסולרי. איסור זה צריך למצוא את ביטויו המ־תאים בהוראה, ואלו יובאו ב־אופן אפקטיבי לידיעת כל ה־עובדים, שהדבר נוגע להם.

היתר להופעה בהרצאות יכול להינתן רק במקרים יוצאים מן הכלל, לאחר שהנסיבות ייבחנו על־ידי המוסמכים לכך בדרג בכיר של משרד החוץ.

אשר לעובדי מדינה המשרתים ב־חוץ לארץ שלא בתפקיד דיפלומטי או קונסולרי, יש לנהוג בדבר בהתחשב במהות התפקיד והדרג. גם לעובדים אלה כן הראוי, שכל מתן הרצאה ב־שכר יהיה מצומצם ביותר, כאשר תפקידו של העובד כולל ייצוג או הסברה, מו־טב שיחולו עליו הכללים החלים על דיפלומטיים.

מתן הרצאה בשכר אינו הנושא ה־יחיד, שבו עוד מתבקשים הסדרים מ־פורטים בדבר הדרישות המיוחדות ה־חלות על עובדי המדינה המשרתים ב־חוץ לארץ. סקר הטיפול בנושא ב־מספר מדינות מראה, שהונהגו בהן הוראות מיוחדות לגבי שירות ה־חוץ. רצוי שמשרד החוץ ונציבות שי־רות המדינה יגשו להתקנת מערכת כללים מיוחדת לעניין, שתבחנה את ה־עובדים המשרתים בחוץ לארץ בהת־נהגות הנדרשת מהם בדרך כלל, ותכ־לול גם הוראות בדבר עיסוקים שמחוץ למסגרת התפקיד הרשמי.

2. הוועדה מביעה צערה על כך, שה־ממשלה לא התקינה זה מכבר, הוראות על פי עקרונות הנ״ל.

בתקשי״ר ניתן רק היתר כללי האומר ״עובד רשאי לפרסם מאמר או ספר וכן לערוך עיתון ולתת הרצאה, תמורת שכר, בתנאי שאין הוא עושה זאת בקי־ביעות ושפעולות אלו אינן מהוות מקצוע משנה של העובד״.

היתר כללי זה — אינו מבדיל בין פעולה כאמור בארץ לבין פעולה כא־מור בחוץ לארץ, ויש לפרטו.

3. הוועדה פונה לממשלה, שתשלים ללא דיחוי התקנת הוראה מתאימה בהתאם לחוות הדעת של מבקר המדי־נה ובהתאם לסיכום זה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה. (ל,ע,מ,)

שר הנפט הסעודי, זאכי יאמאני:

אוסיף להאבק נגד העלאת מחיר הנפט

טאריף יום א' — מיניסטר הנפט ה־סעודי, אחמד זאכי יאמאני, אשר סירב לחתום על ההסכם שהושג לא מכבר על ידי מדינות ״אופיק״ בוינה, בדבר העלאת מחירי הנפט, אמר בראיון ש־פורסם אתמול שהוא יוסיף להאבק נ־גד העלאת מחירים.

״אני אנביך את מחיר הנפט״ — אמר יאמאני לכתב השבועון ״פארי מאץ״.

״אני סבור שכל העלאה נוספת תו־ליך להתמוטטות הכלכלה העולמית. ארצי משתייכת לקהילה הבינלאו־מית. העושר העצום שהצטבר ע״י הכ־נסות הנפט נותן ״לארצי ולי הרגשה של חוסר בטחון, לכן אאבק נגד כל נסיונות הרעים להעלות את המחי־רים״.

משנשאל על מי מוטלת האחריות ל־העלאת מחירי הנפט ב־400 אחוז ול־חרם הנפט שהופעל אשתקד, אמר יא־מאני: ״העלאות המחירים אין להן כל קשר עם האמברגו. לא מדינות ערב הן שרצו בזאת, אלא מדינות אחרות, כגון איראן, ונצואלה וניגריה. הן ש־תרמו להוסר האיזון ביתרות הצידר־פיות, והן שפעלו לשבירת כחו של הדולר נגד מטבעות האירופיות, אנו לא היינו אחראים לכך״.

כתבים בפריז ובלונדון מדווחים:

אירופה מזרימה נשק למדינות ערב ולפלשתינאים

לפי ידיעות מלונדון, רכשו המצרים בבריטניה, מסו־קים ציוד גישור וציוד לצילום אויר ופיענוחו — נציג חברה אלקטרונית בריטית הוטס במיוחד מדמשק ל״פתח־לנד״ וניהל מו״מ עם הפלשתינאים לאספקת ציוד קשר.

על דיבור הזעקות למכירת נשק למדינות ערב מצרפת ובריטניה כפתו כתבי ״ידיעות ישראלי״ בפאריס ובלונדון.

אחרי הסרת האמברגו מהשפה סדרה בצרפת ציוד מכ״ם לחיל האויר והסוריה ההנית לארוך שהראו במלחמה. מדברים גם על כך, שמצרים רוצה לרכוש 50 מיראז׳ים ג״ו, וכמויות גדולות של ציוד אלקטרוני ואפשר שתהם, היא מתעניינת מאד בטילים הצ־רפתיים שכל הסוגים ובציוד ללוחמה נגד צוללות.

עצ״ים מבקשה איראל, בצד שצרפת מכרה את הנשק רק ב־ביזבוך, התעשיה הפדרטית בשגלה לייצר בסך הכל 300 טנקים ב־שנה, וחדר מינגבלה. להעשיה הטילים הצרפתים יש גם התחייבו־יות קודמות באזורים אחרים בעולם.

10, ספינות טילים מצרפת ללוב

כן מדובר על עיסקה־הושמיית של צרפת עם לוב, שלפיה תספק צרפת 10 ספינות טילים מצויידות בטילי עשה מדגם ״אקזוסט״.

ערב הסעודית רכשה בצרפת כמה טנקים מדגם א'. מ. איכס 30 ו־38 ״ביגד ביראב' 3, נסיכות אבו דאבי רכשה 12 מיראז'ים 5, כווית קנתה 17 מיראז'ים פ־1. כן מספקת צרפת לסעודיה, ללבנון, ללוב, לנסיכות קאטר ואבו דאבי כמויות ניכרות של טילים נגד טנקים וציוד אלקטרוני. עיראק קנתה בצרפת ציוד ללוחמת הרים, שריוניות קלות ומסוקים, תחמושת וציוד אלקטרוני.

עתה מכשירה צרפת טייסים מצרים, בעלי דרכונים פשוטיים, כ־די שיוכלו להטיס את המיראז'ים שנמכרו לסעודיה.

שליחים מבריטניה מציעים לערב נשק

מבריטניה יוצאים שליחים במעט בהולים למדינות ערב כדי להציע לקנות נשק.

הבריטים מציעים לכל את מטוס ה״יגואר״. המלך חוסיין בביקורו האחרון בבריטניה ניתן לו לטוס בו. המטוס מוצע גם למצרים, אלא שהיא עדיין לא השיבה סופית על ההצעה הבריטית.

עם מצרים מתנהל בבריטניה מו״מ על רכישת מטוסי אימונים סילוניים מטיפוס ״הוק״. כן מבקשים המצרים לרכוש את המכשיר ״ליגקי״ לאימוני סימולציה בטיסה.

30 מסוקים מטיפוס ״סקינג״ ו״קומנדו״ סופקו למצרים באמצעות ערב הסעודית, לאחר שנסתיימה עיסקה בריטית־סעודית בקשר ל־כך. צוותי המסוקים המצריים התאמנו בבריטניה עוד במלחמת יום הכיפורים.

חברת ״וסטלנד״, יצרנית המסוקים, מבקשת להקים מפעל הר־כבה במצרים, כן מציעה החברה מסוקים קלים מטיפוס ״אהלקס״. בריטניה משתדלת למכור למצרים טילי ״סויגרקאט״, משלחת מצ־רית ביקרה במפעל בסקוטלנד ובחנה את הטילים.

בתחום האלקטרוני מציעות כל החברות הבריטיות הגדולות ציוד לארצות ערב. המצרים רכשו ציוד להנחית ארטילריה, וציוד לירי לילה, שאפשר להתקינו על טנקים סובייטיים.

מכ״ם, מטוסים וסירות טילים לסעודיה

סעודיה רכשה מערכות מכ״ם, מטוסי ״יגואר״ וסירות טילים, מ־צוידות בטילי ״בלו פייפ״. הלובים רכשו ספינות טילים, מצויידות בטילי ״בלו פייפ״, וכן צוללות.

לפי ידיעות, שלא ניתן להם עדיין אישור, רכשו המצרים בברי־טניה ציוד גישור וציוד לצילום אויר ופיענוחו.

כן מסופר על נציג חברה אלקטרונית בריטית, שהוטס במ־יוחד מדמשק ל״פתח לנד״ וניהל מו״מ עם הפלשתינאים לא־ספקת ציוד קשר.

חברה בריטית תספק מסוקים למצרים

לונדון — החברה הבריטית ״וסטלאנד״ מתכוננת לחתום על חוזה, בקשר לאספקת מסוקים רבי תכליות מדגם ״לינקס״ למצרים — הודיע הכתב הדיפלומטי של העתון ״גארדיין״.

עיסקה זו מתייחסת לאספקתו של מטוס אימונים חדש למצרים גם לאפשרות של בניית מסוקים מסוג זה במצרים, העניין הועלה לדיון בעת ביקורו האחרון בקהיר של פקיד בכיר של מיניסטריון ההגנה הבריטי רקינאלד אנדרסון — כותב העתון.

המסוק, המיוצר במשותף עם החברה הבריטית ״וסטלאנד״ והח־ברה הצרפתית ״אירוספאסיאל״, הוא בעל מהירות של 312 קי״מ לשעה, מצוייד במנוע מדגם ״רולס רויס״ ובטילים נגד טנקים. אותו עתון מוסיף כי האפשרות של חוזה שני, בהיקף של 20 מי־ליון לי״ש הועלתה גם היא בדיונים של מר אנדרסון עם אישי ממ־שלה במצרים.

עיסקה זו מתייחסת לאספקתו של מטוס אימונים חדש למצרים מדגם ״הוק״ של הפירמה של החברה ״הוקר סידלי״.

נשיונל אינשוראנס אנד גרנטי קורפוריישן לימיטד, לונדון

א. דין וחשבון מקוצר של המשרד הראשי בחוץ לארץ

מאזן מקוצר ליום 31.12.1973

	השנה £	בשנה הקודמת £
השקעות	9.774.505.—	9.363.622.—
רכוש קבוע	4.850.000.—	1.512.000.—
רכוש אחר	6.182.961.—	5.222.509.—
	20.807.466.—	16.098.131.—

	השנה £	בשנה הקודמת £
הון, קרנות ועודפים	6.608.289.—	3.823.078.—
עתודה לסכונים שטרם חלפו בבטוח כללי	5.668.031.—	5.210.462.—
תביעות תלויות	7.319.193.—	6.234.306.—
התחייבויות אחרות	1.211.953.—	830.285.—
	20.807.466.—	16.098.131.—

נתונים של עסקי בטוח ועל הרווחים לשנת 1973 של המשרד הראשי

	השנה £	בשנה הקודמת —
פרמיות בבטוח כללי	14.336.700.—	13.195.910.—
רווח (הפסד) בבטוח כללי	690.312.—	286.506.—(—)
הכנסות מהשקעות בניכוי הוצאות שלא נזקפו לחשבונות העסקים	633.974.—	846.602.—
רווח (הפסד) עסקי (לפני הפרשות)	1.450.286.—	560.096.—

הערה: דין וחשבון מפורט ומלא עם ביאורים ודין וחשבון של מבקרי החשבונות ימסר במשרדי החברה ברחוב אחד העם, בנימין 68, תל־אביב, לכל דורש.

הפרסום הנ״ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי בטוח תשי״א 1951.

ב. נתונים של העסקים בישראל עסקי בטוח ורווחים לשנת 1973

	השנה ל״י	בשנה הקודמת ל״י
פרמיה ודמי רשום	995.379.—	1.034.565.—
רווח (הפסד) בבטוח כללי	72.512.—(—)	285.301.—(—)
הכנסות מהשקעות בניכוי הוצ' שלא נזקפו לחשבונות העסקים	71.436.—	145.827.—
רווח (הפסד) עסקי	1.076.—	139.474.—(—)

מצב ההשקעות בישראל ליום 31.12.73

	השנה	בשנה הקודמת
התחייבויות בישראל	1.104.012.—	895.579.—
השקעות מוכרות בישראל	776.648.—	1,330,292.—
עודף או (גרעון) בהשקעות בישראל	27,012.—(—)	434.713.—
השקעות בלתי מוכרות בישראל	24.000.—	

נשיונל אינשוראנס אנד גרנטי קורפ' לימיטד

המנהל

לוח היום

ב״ה, יום ראשון י״ג תשרי תשל״ה

הדף היומי: חולין קלו

משנה יומית: כלים ה, ג—ד

הלכה יומית: שבת תא — ג, עירוב תחומין א—א

זמני היום

סוף זמן קריאת שמע	8.44
סוף זמן תפילה	9.39
זמן שקיעת החמה ב ה ר	6.31
זמן עלות השחר	4.39
זמן הנץ החמה	6.28

תורנות בתי מרקחת

ירושלים
הבירה, חזקיהו המלך 23.
אל בתרא צאלח א דין

תל אביב
שלמה המלך, שלמה המלך 78.
יאפו, יהודה הלוי 67.

בני ברק
ארה, המכבים 43.

רמת גן
המגן, ביאליק 30.

חיפה
ביאליק, ק. ביאליק א'.

פתח תקוה
הירקון, שכפספר 34.

בת ים
הלוי, בלפור 9.

חולון
בריאות, קראוזה 46.

רמלה לוד
מזור, מרכז מסחרי, לוד.

באר שבע
רמבים, שכון ד' מרכז.

כפר סבא רמתיים

הרצליה, רמת השרון, רעננה
פיינגולד, רוטשילד 47, כפר סבא.

תורנות רופאים

ירושלים
משעה 8 בערב ועד 7 בבוקר — התחנה מגן דוד אדום — רוממה. כרפואה עם רופא פתוחה במקום למקרים דחו־פים במשך כל שעות היממה.

תל אביב
ד״ר הר אבן, אפשטיין 6. ד״ר סגל, בלוך 12. רופא תורן במד.א. טל 101.

חיפה
תחנת מ.ד.א. — חיפה — טלפון 101.

תורנות בתי חולים

ירושלים
פנימית ונשים — שערי צדק, ילדים וכירורגית ועיניים — הדסה. כירורגית בית ואף אוזן וגרון — הדסה, ההקפות לב והכשות נחש — בית החולים הק־רוב.

גוש דן:
כל המחלקות — ״תל השומר״, ״מ־איר״, — כפר סבא:

בחיפה
״כרמל״.

בתל אביב
״רופא הדסה״ — למחלות פנימיות ו־כירורגיות.

עזרה

משטרה: ירושלים, תל־אביב, חיפה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — 100 ; אילת — 3244 ; חדרה — 22444 ; טבריה — 20444 ; קרית־שמונה — 40444.

מגבי־אש: ירושלים, תל־אביב, חיפה, פתח־תקוה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, רחובות — 102 ; רמת־גן — 742222 ; בני ברק — 781133 ; גבעתיים — 733333 ; ראשון לציון — 943333 ; חולון — 842112 ; אילת — 2222 ; באר־שבע — 2222 ; חדרה — 22322 ; טבריה — 30222 ; נהריה — 922222 ; נצרת — 5622 ; קרית שמונה — 401135.

מגן־דוד־אדום: ירושלים, תל־אביב, חיפה — 101 ; אילת — 102 ; רמת־גן, בני ברק גבעתיים — 781111 ; חולון — 843133 ; פתח תקוה — 54333 ; נצרת — [illegible] ; נתניה — 23333 ; הרצליה — 981333 ; רחובות — 951333 ; ראשון לציון — 942333 ; אשדוד — 22222 ; אשקלון ובאר שבע — 3333 ; חדרה — 22333.

מטוסים

בספר הטלפון כדי לוודא מועדי ההמרא־ות והנחיתות מטוסים — 614656־03.

המודיע

עתון יומי — ירושלים

המו״ל: הסתדרות אגודת ישראל העולמית — הועד הפועל.

העורך: יהודה ליב לוין

המערכת: ״בית פינחס״, רחוב ר' הכותל 5, ת.ד. 1306, טלפון 222258.

מערכת לילה והדפוס: איחוד התעשיה מקור ברוך ירושלים — דפוס המודיע, טל. 528085.

סניף ת.א.: רח' לילנבלום 43. ת.ד. 1869, טל. 624333, בשעות הערב: טלפון 623041.

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן

סוכנות ״המודיע״ בארצות הברית לקבלת מנויים ומודעות:

Y. A. ZISHINSKY
1672 - 53rd Street
Brooklyn, N. Y. 11204
Tel. 851 - 5016
851 - 5100

مكان الأصل

7

דוד גריצקי

הניצוץ האחרון (סיפור)

לידידי בעירה, הרב ר' משה צציק שליט"א
שנתן את כל עצמו, להציל איזה זאת יפהי
במירה של כפו.

ר' משה בנימין התעורר, כתמיד, באחת משעות הלילה, כיון ששעון לא היה לו מימיו, הוא התרגל לקום בלילה ברגע שהתעורר משנתו. נטל ידיו בחופזך והסתכל בחלון.

הוא נשאר יושב במקומו: החלון נעלם.

קיר אטום תפס את כל החדר, הוא אף לא הבחין בדלת שהובילה אל החדר השני, שבא הוא עדיין ישן ההלום כמתין לו כדי להבריך ולספר לו דמיונות של ימים או לילות.

למה יעורר את צפורה? היא מתרוצצת כל היום ונופלת על משכבה בשעה מאוחרת בלילה, אין הוא יודע, ולא ידע מעולם ובודאי כבר לא ידע זאת עד יומו או יומה האחרון, למה היא מתרוצצת כל כך. יש להם רק הכל שני חדרים, האחד בינוני והשני — קטן, בקטן הם ישנים, בקטן נמצאים התפוחים היבשים, שבחורי הישיבה נוטלים מהם בשבת אחרי הצהרים, ובאים ביד ביום ראשון בבוקר ובכריכים:

צפורה, לקחתי בשבת זו שני תפוחים, בינוניים.

טוב, היתה מפטירה מבלי להסתכל בבחור, אם אתה אוכל בינוניים, שיהיה בינוניים, וזה סך הכל, הכל לפי חשבונך — עשרה גרושים, ואם זה הרבה בשבילך, הן שמונה או שבעה או ככל שירצה לבך.

אחר כך היתה צפורה פוקחת עינים, פיקחיות ובהירות:

אתה בודאי בחייך כאישה זקנה כמוני, אבל דע לך כי לא הפרוסה היא העיקר אלא ההנאה שיש לך כן התפוח לאחר התכין של שבת, שאם לא כן לא היית בא אלי דוקא, אלא משום שיש לך חשק לאכול תפוח ואין לך כסף. נכון? משום כך אני אומרת לכל בחור שלוקח אצלי תפוחים: אם רצונך כך: שלם עשרה גרושים ואם אין — שלם שמונה או אפילו שבעה כיון שאיני יודעת כמה עלו לי, אני קונה שק שלם, אתה מבין?

בחדר הקטן נמצאים גם הדמעות של צפורה, אין היא רגילה לבכות בשעה שמשה בנימין שלה נמצא בבית, הוא מרגיש בבכי. אף שהיא מתיפחת בשקט-בשקט, הופכת את פניה בתוך ידיה, שמה משפחת בתוך פיה. אבל הוא מרגיש בבכי. אין היא יודעת כיצד.

ואז הוא נכנס לחדר, נעצר ליד הרוגע הקטן שבו בעמידה צפורה תכיד את המים לנטילה ואומר לה:

צפורה, הבימים שנה אנו נמצאים, כך נדמה לי, ופתאום נזכרה לבכות על שהקב"ה הזמין לך בעל שיב שמחזיק מעמד כבר הבימים שנה?

מה יש לה להשיב על טענה זו, אלא שכך היא דרכו של משה בנימין, שמאשר קבה לו „על הלב". הוא מוצא תמיד מלה של בדחנות.

והדלת של החדר הקטן הזה נמצאת בדיוק מול המטה שלה, עכשיו נעלמה הדלת, כפי הנראה, את רמותה הולכה לה.

לאן? לאן שואל רבי משה בנימין את עצמו, לאן יכולה לילכה הדלת, לאן נעלם החלון, כיצד זה נצמצם החדר המוכר לו מיום שנכנס בו לפני —

הוא נשאר יושב, מסובב את ראשו לכל צד, אבל החלון נעלם, כיסהו המד לו לצון והעביר קרשים בדיוק באותו מקום שהחלון היתד בחדר השינה שלו פונה אל הסימטא המובילה אותו יום-יום לבית המדרש. אבל מי הסתיר את הדלת?

דדים משה בנימין ברגליו היחיפות, הסיט את הקערה עם כד הנטילה אל מתחת למיטה ועמד על רגליו, אבל ההלון בכל זאת איננו עוד. עיניו אכנם כהו מאד בזמן האחרון אבל לא עד כדי כך שלא יראה את החלון, לא את כולו הוא ראה, אלא רשימו של החלון, רבועים של אור שבלפו מן האפלוליה שאפפה אותו מזה כמה שנים, אבל הוא ידע היכן הוא, היה פותח אותו וסוגר, אפילו מציץ דרכו ומבחין בדמויות שהתהלכו בסימטא, בשנים האחרונות כבר לא הכיר אפילו בבעד למשקפיו, את הפרצופים, אבל הדמויות עדיין עברו לנגד עיניו ולפעמים אף הבחין בהליכתו של כאן ההוא ובירך אותו לשלום.

רבי משה בנימין, הבה הלה? כיצד הבחנת בי. ואף זו כבעד לחלון, אין זאת כי ראייתך נשתפרה, ברוך הבא, והייב אתה לברך הטוב והמטיב.

רובם ככולם היו אלה בחורי ישיבה, שצעדו בזריזות דרך הסימטא מאכסניותיהם אל הישיבה וממנה, הם היו בני ביתם של הזוג הזקן, לא רק מיפום התפוחים, הסוכריות שנכרכו אחת לאחת להסעים את ההה, אלא גם משום שהרבה מהם בילו את לילם הראשון בעירה זו, בביתו של רבי משה בנימין, כל אחד מבני הישיבה שהגיע זה עתה ולא מצא עדיין אכסניא, פנה אל צפורה, והיא כבר השכיבה אותו על פיסת מקום אם בחדר הראשון, או בעליה הקטנה שקבלה כל הבא בחריקה צורמנית כאלו נתחייבה חיוך צרוד ובלא מרזביות של שמפריעים את מנוחתה ואת כוונות המפעפעים שלא מצאו מקום נאה יותר משבילה עצמם כאשר בעליה של צפורה.

והדברים ידועים.

פסע משה בנימין פסיעה אחת לפניו, כפי שהיה רגיל תמיד, כדי שלא לעורר את אשתו העיפה, פסע פסיעה נוספת ופסיעה שלישית, די היו בשלש הפסיעות הללו, כדי להגיע לדלת, פשט רבי משה בנימין את ידו לפניו, כדי לגשש באפילת הלילה ולמצוא את הדלת, שמישהו גזל אותה, כפי הנראה, שלח את ידיו לפניו והנה הדלת פתוחה.

תמיד היתה הדלת הזו פתוחה, לא רק משום שלא היה צורך לסגור אותה, אלא משום שאי אפשר היה לסגור אותה בחכת זיקנה שקפצה עליה, כבר מזמן טענה צפורה, שיש לבקש את מישה'ה הנגר לתקן להם דלת או לפחות להקן את זו, אבל משה בנימין אמר לה, הבל על הגרוש... מי זקוק לה כדי לנעול אותה? מה יש להם להסתיר ובפני מי עליהם להסתתר?

שמא את חוששת מפני בחורי הישיבה שיכנסו ליטול את התפוחים והסוכריות ללא רשותה. הרי בלאו הכי הם נכנסים, א לעבן איהן זיי, וכי יש לחשוד בהם. בשונג איהן זייזר קא? שימכטר ללא רשות ויטלו תפוחים ולא ישלמו? אי לך צפרה, הדקנה!

אי, אי לה, היתה צפרה משיבה לבעלה, וכי השכח מפני גנבים באוהל מועד ובבית המקדש? ובכל זאת היה וילון או מסך באוהל מועד שבמדבר ושערים גדולים בבית המקדש, ושומרים מוצבים ליד כל שער, וכל כך למה? אדרבא, מגיד מישרים אתה, עומד על הבכות ומדבר אל העצים ואל האבנים, פרש לי זאת?

כך עמד רבי משה בנימין ליד הדלת הפתוחה חייך, כאשר נזכר בדו-שיח שהתקיים לא פעם בינו לבין אשתו על הדלת הזו.

משמע הדלת פתוחה, היתה, ובכן למה לא ראיתי את אור העששית, כתמיד, לא את האור, זה כבר לא ראה מזמן, אבל את הברק של האור הוא עדיין ראה, ועל פיו היא התהלך בלילה מחדר השינה לחדר השני ומהחדר השני אל המטבח, כדי לשפות לעצמו כוס תה, ומן המטבח אל הקמטר המצומק בן אלפיים: הטנה, שבו היה מונח תיק הטלית והתפילין, ומן המטבח אל דלת היציאה, ושם הוא כבר הלך בצעדים עצמות ישר דרך הסימטא על מהמורותיה, אבניה, כפיתי הצץ המדריך לכיב בה — לבית המדרש.

קולה המכוכם של צפרה הבהיל אותו, הוא נאחז במשקוף הדלת ונשאר עומד ובוחן לדברי הבוכר של אשתו, שהיתה ידועה בכל העירה ולכל בני הישיבה, כפקחית, יודעית ובעלת לשון שאינה מחפשת התובה בראשה, אלא הכל מוכן ומזומן בפיה לעת מבוא.

מה אתה שוב מחפש, שיש לבדוק להניח את בגדיך במקום אחד לאחה, כדי שלא תתבלבל בהם בהשכבה הבוקר ותעיר את כל העירה?

אף שהוא עצמו נגיד מחיים משורבב היה ברוב שנותיו, וידע לפרש פסוקים מהתנ"ך ומאמרי חז"ל בן בבקום, אבל בויכוח עם אשתו יצא תמיד ידה על התחתונה, אבל הפעם נדחה להיכנס עמה בשיחה, משאת התמתן הרב שהיה שורר בו באותה שעה.

מישהו הסתיר לנו את החלון, גם הסבבתי כמישהו סגר את הדלת, אני רואה את העששית, הרי אני עצמי הדלקתי אותה אתמול בערב.

רגע אחד של דוחיה נבצלגו באוזניה של צפרה, החילה לא הפסה את דבריו של בעלה, בקשה לומר משהו, המתובבה מהר דודה בן הריבה, נעעפה בבה שהתעצפה, הסתכלה סביבה החלון? התחילה, וכשהתקה, התחבה את אגרופה להוך פיה ומשה בנימין שמע רק כעפרע ולא הרגיש, כפי הנראה ברוב שרעתו נתבלבלה עליו, כי צפרה מתיפחת חרישית.

העצבנת, אמר לה חרישית, בגילנו יש להיזהר אפילו בקיץ. בפרט שהלילות האחרונים גשומים הם, מוטב שתעשה לך כוס תה עם דבש.

ללא—ללא, כלעט ובצבבקה צפרה, היא לא יכלה לגרוע עין כן החלון, הרי זה החלון שלהם, אף אחד לא הסתיר אותו, היא פכשה הרב, על קבה אצבעותיה לעבר החלון, לא! אין קרשים, אף אחד לא הסתיר את החלון, אור הבוקר התחיל כבר להפציע דרכו.

היא הסתובבה, ראתה את משה בנימין עדיין עומד בדלת, מחזיק בידו האחת את המשקוף ובידו השניה משפשף את עיניו, ניגשה אליו וראתה את העששית הקטנה מהבהבת בצניעותה הרגילה, עומדת באותו מקום שבדלקה אתמול בערב, והיא הבינה, כן, כן, היא הבינה מיד מה אירע לבעלה.

היא ידעה כי יום זה בוא יבוא, מזה כעשר שנים שמאור עיניו של בעלה הולך ודועך, אבל בכל זאת קיוו שהמצב ישאר כך, כיין בין ערבים התמידי, ערפל שאינו נמוג, אבל בכל זאת הבחין בין דמות לדמות, ראה את השולחן, את הכסא, את המיטה, לא באצבעים אלא בגוש אחד, כהה, אפרורי כמו בבעד לעוגל, אבל בכל זאת ידע להזהר ולא להיכשל, לא ליפול באחת המהמורות, לא להיתגף בקיר, עכשיו — —

היא עמדה ליד בעלה, ומשהרגישה כי הדמעות ניגרות מעיניה ללא הפוגה, התרחקה בבהלה ממנו, לא ידעה מה לעשות כעת, האם לומר לו את האמת האם לנסות עמו ולילך לרופא העיניים, אולי בכל זאת ימצא משהו כדי להחזיר לו את מאור עיניו לפחות בצורה חלקית.

כי הוא נתעוור לחלוטין, כן, כן, הורה על המלים האיומות הללו: משה בנימין הוא עיוור, עיוור.

היא לא הרגישה כיצד משה בנימין הסתובב ומסתכל בה, כאשר הסתכלה בו ראתה את עיניו והנה אותן העיניים, נעוצות קיבצא בפנים, רוק של עצב נסוך בהן, אבל העצב הזה לא סר מהן אף פעם, בכל השנים שהכירה אותו, אף בחתונת בנם יחידם, לא סר העצב מהן, היא אף פעם לא שאלה אותו פשר העצב הזה, אולי משום שהיה להם רק ילד אחד, ואולי משום שראה הרבה דברים לא טובים בנסיעותיו המרובות על פני העיירות לדרוש את דרשותיו.

הוא הסתכל בה, כ—כ—כן, צפרה, עכשיו אני מבין לאן נעלם החלון ולאן נעלם אור העששית.

הוא נכנס לחדר הגדול והיא אחריו, כשהוא מדבר אל עצמו או אליה:

הרופא אמר לי, שזה יתקיים ביום מן הימים, אבל מתי? זאת לא ידע אפילו הרופא הגדול בורוצא יתכן, אמר לי, שזה יתקיים ביחד עם חייך, ויתכן שעוד קודם לכן.

והנה, זה נתקיים, צפרה, ואת התחילי כצה למרר בבכי, על שום מה? אני שואל, על שום מה הבכי?

מה נשאר לה לצפרה לומר לו, הילדה התנוקה ההפרצה, היא נשארה עומדת, נשענת למחצה על משקוף הדלת, יוחבת את ראשה בתוך הקיר ומורצת:

אתה לא תסבול, משה בנימין, אני מבטיחה לך, לא תסבול, אלך עמך לכל מקום, בוא נלך עכשיו לבית הכנסת, אף אחד לא ירגיש בכך, הרי גם עד עכשיו נגשת בהילוכך, ואנשים עזרו לך להפוס את מקומך, אז מה בכך? מה— בב—ך, נתיפחה שוב, בהרגישה. כי אין במלים הללו כדי לנחם את משה בנימין.

כבר בוקר, אמר משה בנימין בניחותא, נכון?

כככ—כן, גמגמה, כבר בוקר, מזמן כבר בוקר, המנין הראשון בודאי כבר סיים את הפלתו, ואין לך אלא ללכת למנין השני, בינתיים אכין לך כוס חמין.

ב

לא, לא, נרעד משה בנימין כאשר הרגיש כי היא רוצה להוביל אותו לכסא, את הבית שלנו אני מכיר כמוך ואני ממהר לבית המדרש.

היא נחפזה למטבח, ידיה הרועדות קלקלו מספר רב של גפרורים, וקופסת גפרורים עלתה, אם אינני טועה, שלשה גרושים, ובשלשה גרושים אפשר היה לקנות כעך גדול, אבל מי חושב בשעה זו על הפסדים, העיקר שהתה יהיה מוכן ומשה בנימין לא יתרגז, אומרים, כך הרהרה, תוך כדי שהוציאה את הוטבה מחכה הבכי, שבידוע הולכים שני אלה בצוותא, דמעות מהעינים, ודיד האף — כי הצחורים רגוזים הם, שפכה את הקומקום הקטן והזרה אל משה בנימין.

הנה, שמעה את קולה, הנה אני רואה אותך, צפרת, יותר טוב מאשר קודם. עכשיו אני יכול לראותך בכל צורה שהיא, לא האשה הזקנה אשר עמדי, ואשר אני מתאר לעצמי, ברגע זה, פניה כלוכלכלים מחכת הפיה, כמעשי הישב כיצד איכם נדלקים הגפרורים את בבהלות יותר מבמי, צפרת, אינה מהזיקה כעמד זמן רב, ניתקה והכל, ועצמי היה הלווה על צערת.

אל תרגיז אותי, אמרה, אבל דמעות כבר לא היו לה. היא נחפזה שוב למטבח, המים רותחו. שבה ריבה? שאלה כן המטבח? כי.. כי.. צחק משה בנימין, ולו: שבת היום? את זה השאירי איה"ש לברית של הנכה, אם יהיה לבן שלנו בן, בינתיים נוכל לשתות תה עם קוביו.. הסוכר.

היא העמידה את הכוס לידו, ראתה כיצ' הוא נזהר לקרב את ידו יותר על המידה, כדי לא לשפוך את הרותחים, את רואה, אמר לה בניחותא שלא התאימה להגה, אני כבר עיוור מהלכה, יודע לשמור את עצמי, ומעתה אשמור על צעדי כהוגן.

רגיל הייה לשתות תה רותח, וגם עכשיו גמע את הרותחים בהנאה, היא עמדה לא הרחק ממנו ולא הפסיקה להסתכל בו: לא נשתנה מאומה, הרהרה, אותו המבט, כאלו לא קרה כלום, ואולי עוד ישתנה לטובה, עינים טוטות אתה כרגיש בזה, וכאן אינו מרגישה כאומה, כשמע שזה עדיין לא הסוף.

בעניה, דבר משה בנימין כאלו אל עצמו, נדמה לו לאדם שהוא רואה את הכל, מה שהוא רוצה ומה שאיננו רוצה, כאלו כל העולם נדחק להוך עיניו, אתה מסתכל ואלפי דברים נדחקים ובאים לתוך עיניך, יש מהם שאתה רוצה לראותם ויש מהם שאתה דוחה אותם, אבל העין קולטת את הכל, אבל גם „הכלי" הזה, איננו אלא מוגבל מאד, כאה אמות, אלף אמות, אפילו אלפיים אמות ולא יותר, ואילו אני, הנה רק בלילה זה קרה לי, וכבר אני רואה המון דברים, אלה שלא רגיל הייתי לראותם, אני רואה, למשל, את שוכעת, צפרה? אני רואה את ההר מעל לחלון של החדר הקטן, בבוא החורף יהדור השלג והכפור דרכו, קודם לא ראיתי אותו אלא לפרקים, אני רואה את כל העירה כאלו ניצבת לנגד עיני, אפילו את ביתו הצמלולי של שמשי מגדל רואה אני, אף שלא הייתי שם כבר שנים רבות.

הוא קם, צעד לעבר המטבח כדי ליטול כן הקמטר את תיק הטלית שלו והתנגש בקיר, צפרה נצטעקה וחשה לעזרתו, אבל הוא חייך, היוכו הרסיס את כולה וביקשה להצטעק, אבל הוא המשיך לחייך כשהוא כגשש בידיו את התלל של פתח המטבח: צריכים להתרגל, צפרה, לכל דבר צרי־כים להתרגל, כאשר התחתנו גם אז צריכים היינו להתרגל זה לזה, להכיר את כל הסימטאות של העיר, את כל המהמורות, צריכים ללמוד ולחפש, לא ללכת סתם ככה, לא לסמוך רק על העיניים. הוסיף: הלואי וכל היינו מגששים, כמשמשים בידיים או בראש או בלב את כל שאנו עושים, או לבדוק היטב את הדרך שאנו הולכים עכשיו אלמד את זה.

כי.. כי.. צפרה, קודם הלכו העיניים לפני, עכשיו „ילכו" הידיים, אל הקחי ללב. מוטב שתכיני ארו־חת בוקר, בשביל הלחם היבש לא תספיק החמיצה של אתמול, הוא לא יתפורר, וגו'. כידוע לך, אין כבר שיניים.

ולעצמו הוסיף, בתוך תוכו של הלב: לאט לאט, רבונו של עולם, אתה נוטל ממני את עצמי. אבר אבר. כך יאות לי, משה בנימין הטיפש, כך יאות לי שבזבזתי את חיי..

נטל את התיק עם הטלית והתפילין, שלח את ידיו לפניו ויצא אל הסימטא המוליכה אל בית המדרש.

ד

ולמה קרה לי בלילה, הרהר בדרכו? כדי שלא להפחיד אותי, זה חסד ממנו יתברך, שבמל עכי שאילו קרה לי ביום הייתי מתבהל מאד, ואולי מוציא דמעה על כך, ודמעה אחת שלי היתה מזדווגת עם אלף אלפי דמעות של צפרה, עכשיו זה עבר בקלות.

היא יושבת ובוכה בבית, המסכנה, לא דברתי על לבה כראוי, אעשה זאת. בלי נדר.

יוצאים מהבית, יורדים שלש מדריגות, פונים ימינה. האבן הנוקפת על פני השטח לא הפריע לי. בכל זאת יש להיזהר, אחר כך צעדים שלשה או ארבעה צעדים, מהיום והלאה יהיה עלי לספור את צעדי — —

רבונו של עולם, הרי אני לומד כל רגע דרכים בעבודתך, אילו הייתי סופר ומונה כל צעד שלי עד היום, היכן הייתי מגיע? עכשיו שלא מניתי ולא ספרתי, צעדתי כבר קרוב לשבעים שנה סתם כך, הלוך וצעוד, הלוך והידוע ברגלים בבלי לדעת לאן אני הולך, אם עלי ללכת או לא, רגלותי דורכות. כ.. כ... רק עכשיו נזכרה, משה בנימין, היכן הייתי כל הזמן, עכשיו ספור במשותא מכך, ספור נא היטב כל צעד, שאלכלא כן, אתה תיפול ותשבור רגל או תשבור את המפרקת, ספור מהיום והלאה: ימינה — חמש צעדים עד פעם שימינה — שבע, אחר כך שמאלה — תשע צעדים, אחר כך ישר ספור, ספור אל תשכח, אחרת אתה תעלה על קיר, תשבור שמהות — —

הוא נעצר, קד קידה כלפי הקב"ה שנמצא, כידוע, כל שעה לידו והבהיק בדרכו.

הצפרה צועדת אחריו.

כבהונה כאשר הוא כעכיד בהיסוס את הרגל, בוחן את הקרקע בחוד נעלו, פושט את ידיו לצדדים שמא נמצא קיר של בית או גדר, היא מסתכלת בפרצופי האנשים העוברים על פניו, ואינה מבחינה בפליאה או ברצון לעזור לו, כפי הנראה, מהרהרת היא, כבר הורגלו האנשים שמשה בנימין שלה צועד בזהירות, כי הרי גם קודם לכן נזהר מאד בהילוכו — —

הוא נעצר — —

בקושי נעצרה גם היא, משום מה נעצר פתאום? מה קרה לו?

הוא הסתובב, ודמעות ניגרו שוב מעיניה, כאשר עיניו היו נעוצות בה ולא ראה אותה, את מי הוא מחפש? אולי בכל זאת הגיע אליה, רק לשאול על כי הוא מבחין, הרי הוא יאחר את התפלה.

הוא התחיל לדבר אל עצמו: בודאי ניצבה צפרה בחלון ועוקבת אחרי צעדי, המסכנה, עד שהיא תתרגל לכך שאינני רואה, יתמלא כל הבית שלנו דמעות, הוא הרים את ידיו כלפי מעלה ושטן:

כילא, אני! אבל הנפש הזאת שנמכה צפרת, ושאותה יעדת לי לפני כל כך הרבה שנים, למה עליה לסבול, אם כבר נגזר עלי להיות עיוור באחרית ימי, אנא, רבונו של עולם קצר את ימי, לא בגללי, אולי אין לי זכות לכך, אבל בגללה, זכור כמה חסד היא עשתה עמדי ועם אחרים, עכשיו היא תהיה לי לעיניים.

היא היתה נותנת ברגעים אלו כל אשר לה, כדי לראות לפחות דמעה אחת בעיניו, רק דמעה אחת, כדי שהיא תקל עליו, אבל הוא עמד לפניה דומם, כאלו מקשיב בתוך עצמו, מסתכל לפנים כאלו ביקש לראותה, את הזקנה העלובה הזו, כפי שמכירתה את עצמה תמיד, שלא תמיד מצא את ארוחתו מוכנה כאשר חזר כן הדרך בסיבוביו על פני העירות, לפעמים אף מצא את הבית נעול, והיה פונה והולך לבית המדרש לנוח, ולא תמיד קבלה את פניו כיאות, תינתה לפניו את כל דאגותיה, ולמה זה? מה יכול היה לעזור לה? פרנסה אף פעם איננו נותן הבעל אלא רבון העולמים, את בנה היא גדלה לפי רצונו, הם היו בוסקם כל הימים, וי, וי, היא נזכרה כמה פעמים הרגיזה אותו, כאשר חסר היה להם בבית או בגד לילד כאשר הלך לחדר בחורף בבלויי סחבות, והוא, המסכן הזה, אף פעם לא אמר לה כאומה.

ואף מקצת מדרשותיו היה חוזר בפניה.

הנה, אינו שוכח אותי אף לרגע, ומה אני עוזרת לו.

אתה עוד כאן? ואני כבר מיהרתי לסיים את ההכנות לארוחות הבוקר בשבילנו ובשביל שני ה־בחורים החדשים, ראית אותם?

הוא נתחייך. ועיניו כאלו נתרחבו, ואור פנימי נשתפך בהן.

כמהרה אני לפייגל לראות מה שלום יולדת, חשבתי עד שתחזור מבית המדרש, אולי אוכל ל־עזור לה, הרי היא מסכנת, מטופלת בילדים קטנים והיא עצמה, ראיתה סחרחר עליה, הרי שמעת, ובכן, מה אתה עושה כאן, אולי כבר סיימת, או אני אורך הביתה, או אולי לעזור לך?

לעזור, את אומרת? עזרת לי מספיק, עכשיו חייב אני לעמוד על רגלי, הבנת אותי?

לא, משה בנימין, אף מלה לא הבנתי.

את אינך מסוגלת ללכת עמי בכל מקום, אולי אני טועה, אבל דומני כי הלכת אחרי, הם? אבל אין דבר, גם את התרגלי כי בעלך הוא סגי נהור, ואי אפשר ללכת עם הבעל בכל מקום ובכל זמן, מי ילמד את השיעור הקבוע שלי? מי ילך עמי לבית המרחץ ביום ששי? — —

עד הדלת אני אלך!

תודה, אבל הקב"ה נטל ממני את מאורת ה־עיניים והשאיר לי את החיים, משמע שהוא יודע שאפשר להסתדר בחיים ללא עיניים, עכשיו לכי הביתה, וכאשר ישאלו אנשים אותך כבר תדעי מה להשיב.

כן, אדע, משה בנימין בודאי שאדע, כמו תמיד.

את הולכת עכשיו הביתה? אני מבקש.

כן, היא הלכה הביתה, אולם ליד הבית, לפני שפנתה ימינה לשלש המדריגות של ביתה, היא נעצרה, ראתה כיצד משה בנימין מתנהג לאט לאט, מגשש מצדדיו ונעצר, והיא שומעת את קולו קורא:

מי זה ההולך? אה, זה אתה גדליה, טוב שאני פוגש אותך, מרגיש אני היום לא בסדר עם העי־ניים שלי, הגד לי בטובך, האם אני הולך ישר או שמא נפניתי לצדדים, אה, יישר כחך הביבי, כל טוב לך, לא, אין צורך וכי את הדרך לבית המדרש שכחתי?

עכשיו הוא עומד ליד הבית שמכול לבית המדרש, ממנו כבר עשרה צעדים לא יותר, הדרך סלולה, מדריכה של קרשים רחבים מובילה ישר עד לפאליש.

רגליה כה כאבו לה, עד שנאלצה להתיישב על המדריגות בטרם נכנסה הביתה.

ה

שלא כתמיד ביום חול, היא פרשה מפה על השולחן, הוא בלאו הכי לא ירגיש בכך, חשבה, אחר כך נטלה את הסידור המרופט שלה, פתחה אותו סתם כך, תיקנה את צפיפה ואמרה בקול שקט:

אלוקי אבר... יצחק ויעקב, עכשיו יש לי בקשה אחת לפניך: תן לי חיים כל עוד הוא חי, אל תשאיר אותו לבד, אני, כפי שידוע לך, ממעטת לבקש ממך, כל מה שנתת לי, קבלתי ואמרתי: תודה רבה לך, אבי שבשמים אבל עכשיו אחת אבקש: תן לי חיים, כדי שאוכל לעזור לו, הרי אתה מכיר אותו יותר ממני, אדם הגון הוא.

והיא התפלאה על עצמה שלא בכתה.

כאשר עמד על מפתן בית המדרש, רק אז הר־גיש בעייפות הנוראה, הוא עמד רגלו אחת על המפתן והשנית בתוך שקערורית הכניסה, וקשה היה לו להרים את רגלו השנית, כיום כה לא הבחינו בכך המתפללים, כפי הנראה הורגלו לראות את משה בנימין עומד ומהרהר בדברי תורה, או מתכ־בן לדרשתו, הוא הרגיש רק עכשיו כי זיעה ניגרת על פני גבו, הוציא את הממחטה וניגב את פניו, יישר את שערות זקנו, התקרב לקיר ונשען עליו, עד שהרגיש כי יוכל ללכת עד למקומו.

התיישב במקומו, הניח את תיק הטלית והת־פלין על הסטנדר שלו והתאנח. אין דבר, אמר לעצמו, זו רק בפעם הראשונה, כאשר אתרגל ל־לכת כך לא אצטרך להתאמץ עד כדי עייפות כזו. אחר כך הפטיר לעצמו בחיוך:

משה בנימין, משה בנימין, וכי אתה חושב כי אין מי שיספור את שנותיך, אינך כבר ילד?

לא, אינני ילד, לא, אינני ילד, חזר על המלים, רק שלא אישאר לבד, פרצה המחשבה לתוהו העייה, רק שלא אישאר לבד, שהיא תהיה על ידי, מה שלא יהיה, היא תעזור לי.

הוא קם פתאום, הסתובב כלפני אל הקיר, הצמיד ראשו על הקיר שגבול ארון הקודש ואמר:

הנה, עכשיו, רבונו של עולם, ריכוזי את כל בקשותי לעתיד במלים אלה:

השאר לי את שפרה, אנא!

הדרך חזרה מבית הכנסת כבר לא עייפה אותו כל כך: הוא התחיל ללמוד „לראות" את הדרך לפניו בטרם התחיל לצעוד בה. כאשר עמד על סף הפאליש, קבלה את פניו השמש, הוא נתחייך אליה ומלמל: הנה את באה אלי, כמו אתמול ושלשום, בלאו הכי לא יכולתי להסתכל בך, אף כשהיו לי עיניים, נמצא שנשארת לגבי דידי כמקודם, מאירה את הפנים ומחממת את הגוף המצומק שלי, ואני מודה להקב"ה על כך.

הוא נעצר שוב, ושחזר בראשו את הדרך הזרה, ובכן: אחד עשרה צעדים עד לבית שבסיבוב הרא־שון, אחר כך יש לנטות קצת שמאלה, פחות מ־צעד. אחר כך יש ללכת ישר על גבי מרצפת האב־נים עד שהיא מסתיימת ליד הסימטא המוביליה אל הישיבה, אחר כך יש להיזהר יותר, כי ישנן מהמו־רות ומרפסת אחת שפרצה אל הסימטא והמדרי־גות שלה, כמו המדריגות של ביתו — מכשילות בני אדם, אבל ביתו אינו שוכן בסימטא קרבים בו־קעים בה, ואילו כאן... אבל אין זה מענינו, העיקר עליו לדעת לעקוף את המדריגות הללו, אחר כך נשארים רק חמשה צעדים בלבד, עד הסיבוב לביתו.

כך הוא הלך, עיניים רבות עקבו אחריו, הבינו כי משהו לא כשורה עם ראייתו של רבי משה בנימין, אבל כיון שהוא לא דיבר על כך, הבינו כי אין זה רצוי להמאיבו. עיניה של שפרה קבלו אותו כאשר עקף בזהירות אבל בבטחה את המדריגות של המרפסת בסימטא הראשונה, היא חייכה לעצמה:

תמיד היה לו זכרון מצוין, הרהרה, הוא למד מיד את הדרך, כך הוא ילמד גם את הדרך לבית המרחץ ולבית הבן שלנו, ולפעמים אף נצא ביחד לטייל ולא אצטרך להחזיק בו. הלואי, רבונו של עולם.

כיצד הוא הרגיש בה? החיוך נתהפך על פניה כתנאה עמוקה, כיצד הוא הרגיש בה, נתחייך וקרא מרחוק:

אני בטוח שאת ממתינה לי, דוקא עכשיו את מבקשת להתחיל כי אשה טובה את קבל עם ועדה, ומה קרה במשך חמישים השנים האחרונות אף אחד אינו יודע, כי.. כי..

אבל שום אדם לא שבע את בוריה.

אתה רואה, אמרה לו בניחותא: שאין הדבר נורא כל כך, הרי גם עד עכשיו לא היטבת לראות, כמעט ולא יכולת ללמוד, ובבין הערביים כבר לא ראית מאומה, למדת, איפוא, ללכת גם באפילה, עכשיו האפילה נהיית קצת יותר אפילה, אז מה יש, יש להודות לה' שהלקה אותנו לא בבת אחת אלא לאט לאט, כדי שנתרגל למצב החדש.

בכוונה תחילה לא עזרה לו לעלות על המד־ריגות והוא הודה לה בלבו, נכנסו לבית, והוא פנה מיד למטבח ליטול ידיו לארוחת בוקר.

ניגש לשולחן ומישש מיד במפה שנפרשה משום מה?

הם... הם..

זה סתם ככה, הבינה את הרמז שלו, ונשתתקה רגע והוסיפה: אתה יודע, אילו ראית את הכתמים על השעוונית שימיה כימי מתושלח. ושאי אפשר כבר להוציאם, לא היית שואל על המפה.

האם ניתוספו כתמים, התלוצץ?

אתה תמיד בשלך, לא, לא ניתוספו כתמים, אבל כאשר ראית אותם, לא היה איכפת לי, עכשיו אני רוצה שבאבחת לא תראה אותם, לא תראה אותם כלל, הבנת?

ופתח איך הבנתי אותך, שפרה, היטב היטב.

היא חזרה כן המטבח כשכוס חלב רותח בידה, נסתכלה בו ונעצרה... דמעה נצנצה בעיניה.

דמעה? מלמלה מבלי שהוא ישמע את קולה החנוק, דמעה, מה פתאום? מה קרה לך משה בנ־ימין, כואב לך משהו?

היא לא הוציאה את המלים מפיה, אבל הבינה כי לדמעה זו ציפתה כבר מזמן, עוד משעות הבוקר המוקדמות כאשר נודע לה כי משה בנימין נתעוור.

פרקי תשובה במשנתו של המהר"ל

(המשך מעמוד ג')

נפש האדם וחיותו, וכבר אינו נחשב חי כאשר יסורים שולטים בגופו". ה־יסורים אינם בגדר עונש או נקמה, עיקרם היא ההטבה כדי להעניק להם את ההתקרבות והשלימות, האדם ש־הדבקות לא היתה התשובה עליו, גם של בעוון כרת, שהנפש נכרתת ממ־קור שרשה, חייבת לעבור זיכוך נפ־שי, בעין כליון הרע כאילו היסורים מביאים אותו לעמוד העדר, והוא נה־פך כאדם אחר, ואז הם יכולים לז־כות לטוב האמיתי והשלם לחזור ל־שרשו. ובלשונו של המהר"ל: „גדו־לה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, כי כשם התחלת ההויה של האדם, כי על ידי התשובה הוא חוזר אל ההתחלה, והתחלה האדם מן תחת כסא הכבוד כי משם הנשמה חצובה". אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם.

מדירת ארעי לדירת קבע

(המשך מעמוד ג')

רים, כי מפני שהמחירים הן במעמים הדיעה או שיש בכך רק איזון של ער־לית אינפלציונית שהתחוללה בחודשים האחרונים, תהליך כזה כבר התרחש גם בעבר, בעיקר בעת המיתון, אך זה בכללהם נשארו המחירים בעליה.

בכמה הופעות שעליהן נמסר, אם הדי־משכנה עלולה להוליל ראשיתו של מיפנה בנושא זה, ראשית, לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה חלה בי־החודשים האחרונים עליה מתמדת במס־פרן של הדירות החדשות הלא מכורות בבנייה הפרטית ב־12 הערים הגדולות, אכבם, נתונים סטטיסטיים מראים על ב־כיה דומה בשנה הקודמת, אף אז נכון ליחס זאת להשפעת הבלמהבה על הד־שוק, וכן על ההחלה הבנייה שירדה בקודשי המלחמה הגיוס, בצורה די־ראכטית, אולם עתה יש לייחס לכך משמעות רציניות יותר.

עובדה נוספת המהווה גורם בכיוון זה הוא צמצום הקפאה הבניה, היוצר גם הוא הגבלות היוביות בשפת הדיור, אם כי עדיין אי"א ליחד את השפעתו.

כאן כדאי להזכיר את המקר שערך משרד השיכון עליו נמסר לפני כמה חודשים ובו נתגלו 30 אלף דירות רי־קות, אף אם נקבל את הטיעון שבמדו־בר, בחלק מהן, בדירות שדייריהן לא הספיקו להיכנס אליהן, אבל ל־יומת הסברה שמספר ניכר הן דירות בכודות שבעליהן לא רכשו אותן ל־צורכי דיור מיידי כי אם לטוה רחוק או לשם ספיקולציה, בצירוף עם ממ־צאי הלשכה לסטטיסטיקה המוזכרים ל־עיל, אנו מגיעים לעודף ניכר של די־רות שבמשך הזמן בודאי ישפיעו גם על שוק המחירים.

ועדת ראש הממשלה לילדים ובני נוער במצוקה קבעה בשעתו כי למעשה לא קיימת בהרגה כל מדיניות לגבי שיכוני קרקע עירונית, היעדרה של מדיניות זו גורם לדעת הועדה, הוד צאות הכודות לגבי כיפלס המחירים ולחנק בפיתוחן של ערים. כן מציינת הועדה להסברה את מה שהיא מכנה "היעדר כל היכון בענף הבנייה — המוביל בעודף ביקוש ועליה מחירים בלתי סבירה", הועדה הבליצה בשעתו שיישב קץ למפיכה ושתהיה התער־בות נמרצת לקביעה מדיניות".

הועדה מצביעה על יסוד הליקוים והוא בפיצול הסמכויות השלטוניות ב־כמה גופים קראה לריכוזם במשרד ב־משלהי אחד.

במשרד השיכון מצביעים על התכ־ניות השונות לפתרון בעיות הדיור כי־בון: התכנית החדשה לזגות צעירים שנועסבה לאחרונה, הבניה יש פלוס, על ההוראות התכנית לייהוד הגליל, בעל מדיניות שיכון כוללת. אולם ספק אם יש בהם כדי לענות על המעצות בדירה האמורה.

(כלכה ראשונה בפוריה)

משלחת אגודת ישראל נפגשת עם חוסיין

(המשך מעמוד ה')

מצערת ומקוממת כיא העובדה ש־אותן עלילות שהועלו אז נגד היהודה החרדית כאילו היא מוציאת־דיבה, עלילות שהוכחשו והושתקו, כאבור — מועלות היום שוב, כעבור חמישים שנה, ללא כל שינוי.

שיקרא לא קאי

ביום י' בתמוז השל"ד, פורסם ב־"מעריב" מאמר של משה דור, „מי נתן את ההוראה ומי הוציא לפועל את רצח דיהאן לפני 50 שנה", המ־אמר מלא סילופים והשמצות, שאי"ה יוגב עליהם בהזדמנות אחרת. בזה רצ־וני להתעכב על פיסקא אחת רק במאמר זה, בה נאמר:

. . . „הוא (דיהאן) הכה להקים חזית מאוחדת של הישוב הישן עם „הוועד הפועל הערבי" נגד הציונות הארצישראלית. אין אר־צה פלא שהוא שולח תזכירים פרו־ערביים לשלטונות המאנדאט — הוא גם מרצה בבית הספר ה־מנדטורי למשפטים בירושלים — ולחבר הלאומים, מתקשר עם איל־העתונות הבריטי הלורד נורטקליף בבואו ארצה ומוציא באזניו את דיבת הישוב החדש, ומארגן את המשלחת — בראשות הרב זוננ־פלד — היוצאת להקביל את חו־סיין, מלך חג'אז, בעבר הירדן, ולהצהיר לפניו על התנגדות ה־יהודים ילידי הארץ לציונות, דבר שהלאומנים הערבים מקבלים ב־תשואות תודה".

בעצם, רוב הדברים שמעלה דור בפיסקא זו הינם העתקה, כמעט מילו־לית, מ„ספר תולדות ההגנה" עמ' 252.-(יש אמנם לומר לזכותו של כותב זה שהשמיט משפט קצר אחד מהמ־קור: ב„ספר תולדות ההגנה" נאמר ליד המלים „בראשות הרב זוננפלד" 4 מילים נוספות: „שהיה כדור־משחק בידיו" (של דיהאן) . . . כנראה יודע צור, בהבינו בפרספקטיבה היסטורית נבונה היום, כי הגדרת הגאון זוננפלד ז־צוק"ל, היה מנהיג כורם־כעם יחיד־במינו ולא קיבל דעת איש, ובוודאי שלא היה „כדור־משחק" בידי מיש־הו . . .). זוהי עולה משועה שבצ־ריים שעליהם בעין אלה מופצות ע"י ספר המקובל כביכול, כספר היסטורי מוסמך.

יהיה המאמר הזה בבחינת התשובה כהלכה לעלילות השמצות אלה. אם אגודת ישראל ייצגה את עצמה ולא רצתה לקבל על צוארה את האפוטרו־פסות הציונית הרשמית, והצהירה זאת קבל עם ועולם — אין זאת עדיין „הוצאת דיבת הישוב החדש", ובוודאי לא „הקמת חזית מאוחדת של הישוב הישן עם הוועד הפועל הערבי" . . . שערבה פרה — והו לא!

המודיע

י"ד תשרי תשל"ה